

Univerzitet u Sarajevu
Filozofski fakultet
Odsjek za komparativnu književnost i informacijske nauke

**Časopis Bosniaca: bibliografska opremljenost i sadržajna
analiza članka**
Završni magistarski rad

Mentorica:
Prof. dr. Senada Dizdar

Studentica:
Lamija Selhanović

Sarajevo, 2023. godine

SADRŽAJ

Sažetak

1. Uvod.....	4
1.1. Ciljevi istraživanja.....	5
1.2. Metode istraživanja.....	5
1.3. Struktura rada.....	7
2. Historijat časopisa Bosnica.....	9
3. Analiza identifikacijskih bibliografskih podataka u Bosniaci.....	14
3.1. Uredništvo i uređivačke politike.....	15
3.2. Autorstvo.....	24
3.3. Spolna struktura autora.....	35
4. Sadržajna analiza članka u Bosniaci.....	40
4.1. Analiza ključnih riječi i sažetaka.....	41
4.2. Tema broja.....	46
4.3. Rubriciranje.....	49
5. Budućnost časopisa Bosniaca.....	53
6. Zaključak	54
7. Literatura.....	56
7.1. Popis tabela, grafikona i slika.....	60
8. Prilog: Razgovor sa urednicom časopisa Adisom Žero.....	61

Sažetak

Bosniaca je stručni i naučni bibliotečki časopis Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine koji izlazi jedanput godišnje. Cilj je kroz provjeru bibliografske opremljenosti i sadržajne analize članaka iz časopisa *Bosniaca* u periodu od 1996. do 2022. godine ponuditi iscrpne podatke o efikasnosti u organizaciji i prezentaciji znanja u časopisu *Bosniaca*.

Metodologija. Ovom istraživačkom zadatku će se pristupiti na dva načina: kroz analizu identifikacijskih bibliografskih podataka i kroz sadržajnu analizu članaka časopisa. Bibliografska opremljenost će se provjeriti kroz tri parametra: 1. provjeru uredništva i uređivačke politike časopisa 2. autorstva (publikacijska produktivnost, koautorstva i suradnje, te zastupljenost autora prema, gradu, državi i instituciji iz koje dolazi) i 3. spolne strukture autora časopisa. Drugi istraživački zadatak odnositi će se na sadržajnu analizu objavljenih članaka, pri čemu će biti posmatrana znanstveno-stručna komunikacija unutar časopisa. Pažnja će biti usmjerena na sadržajne elemente poput: ključnih riječi i sažetaka, tematskih cjelina, tematskog fokusa, odnosno analize najčešće obrađivanih tema i upotrebljivanih termina.

Rezultati. Analizom se potvrdila pretpostavka da časopis od početka objavljivanja ima porast kvaliteta identifikacionih podataka članaka, sadržaja i uticaja unutar vlastite znanstvene zajednice i šire.

Ograničenja. Nestandardiziran i neujednačen način navođenja institucionalne pripadnosti autora, te određivanje tema članaka zahtijevalo je ličnu procjenu, što je moglo uticati na određene pogreške.

Praktična primjena. Dobiveni rezultati mogli bi biti iskorišteni za potrebe uredništvu časopisa u smislu poboljšanja njegove vidljivosti i prepoznatljivosti u međunarodnom naučnom okruženju.

Originalnost/vrijednost. Ovo je prvo dubinsko istraživanje formalnih i sadržajnih karakteristika časopisa *Bosniaca* koje pokriva čitav period njegovog izlaženja (26 godina). Časopis *Bosniaca* od svog prvog broja objavljenog 1996. godine, pa sve do danas s najnovijim, 27. brojem iz 2022. godine, bilježi kontinuitet i uspjehe koje nisu popraćene adekvatnom analizom formalnih i sadržajnih obilježja u kontekstu vrednovanja i praćenja njegova napretka i uticaja na naučnoistraživačku zajednicu bibliotečke struke.

Ključne riječi: Bosniaca, časopis, sadržajna analiza, identifikacijski podaci, Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine (NUBBiH)

1. Uvod

Bosniaca je časopis Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine koji, kako se to navodi na web stranici *Bosniace*, izlazi jedanput godišnje i u njemu se objavljuju originalni stručni i naučni radovi, građa od značaja za obnovu kolekcija Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH i za bibliotečku struku u cjelini.¹

Bosniaca kontinuirano izlazi dvadesetšest godina od 1996. godine do danas.

Ideja za pokretanje časopisa *Bosniaca*, kako je to objašnjeno u predgovor prvog broja, proistekla je, u najvećoj mjeri, iz činjenice da je NUBBiH razorena u artiljerijskom granatiranju 25/26 avgust 1992. godine i iz nužnosti njene obnove.²

Razlog nastanka časopisa leži u potrebi da se akademskoj, stručnoj i široj zajednici, znanstveno utemeljenim argumentima, objasne društvene reperkusije uništenja institucije od državnog i kulturno-nacionalnog značaja, zatim spaljivanja ogromnog i izuzetno vrijednog fonda i pisanog blaga te, konsekventno tome, i oslabljivanja velikog dijela bibliotečke i baštinske djelatnosti. Časopis će se vremenom etablirati, u skladu sa znanstvenim imperativima i standardima, ali i bosanskohercegovačkim kulturno-obrazovnim kontekstom, u informacijsko-bibliotečki časopis koji kao časopis institucije nacionalnog karaktera naročitu pažnju posvećuje dokumentarnom naslijeđu i baštinskim temama.³

Uz to časopis je od samih početaka na sebe preuzeo ulogu glavnog prijenosnika (novih) znanja i informacija iz oblasti bibliotekarstva, a kasnije i iz informacijskih znanosti te disciplina i djelatnosti povezanih s njima kao što su arhivistika i muzeologija. Time ovo stručno i naučno glasilo posvećeno nastavlja da unapređuje djelatnos i radi na očuvanju kulturne baštine Bosne i Hercegovine.

Zahvaljujući sadržajnoj zanimljivosti, standardiziranoj opremljenosti i ažurnosti izlaženja, časopis je danas uključen u relevantne bibliografske baze podataka kako iz

---

¹ *Bosniaca*. Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2023. Dostupno na: <http://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca>. (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

² Predgovor. *Bosniaca*, 1(1), 2017. Dostupno na: <http://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca/article/view/289> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

³ Ovčina, Ismet. Riječ urednika. *Bosniaca*, 27(27), 2022 str. 7–8. Dostupno na: <http://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca/article/view/502> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

područja informacijskih nauka tako i onih multidisciplinarnih kao što su Web of Science, Ebsco, Erih Plus, a nalazi se i u direktoriju DOAJ i na Hrčak portalu.

Motivacija za istraživanje ovog časopisa leži u činjenici da u području informacijskih nauka do sada nisu provedene bibliometrijske analize i analize sadržaja *Bosniace* i da on u 26 godina svog izlaženja nije dobio adekvatnu procjenu kvalitete za sadašnje i buduće čitatelje i autore.

U analizi ovog časopisa pošlo se od toga da su časopisi jedan od temeljnih nositelja znanstvene komunikacije i vrijedan pokazatelj promjena i dolazećih trendova te da je zbog toga važno istražiti na koji su se način te promjene odražavale u uredničkim politikama i nagovještavale nove istraživačke pravce u polju bibliotekarstva/informacijskih nauka.⁴

1.1. Ciljevi istraživanja

Cilj ovog istraživanja je kvalitativnom i kvantitativnom analizom sadržaja časopisa u razdoblju od 1996-2022. godine dati uvid u znanstvenu aktivnost, tačnije strukturu i dinamiku naučnog komuniciranja na području bibliotečke/informacijske nauke u Bosni i Hercegovini.

Takvom iscrpnom provjerom efikasnosti dugogodišnje uređivačke djelatnosti Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine će opravdati važnost postojanja jednog ovakvog časopisa.

1.2. Metode istraživanja

Časopis *Bosniaca* kontinuirano izlazi 26 godina. Analizirano je 424 članaka koliko je objavljeno u tom periodu preko mrežne stranice *Bosniace* u čijoj arhivi su pohranjena sva izdanja od prvog br 1.(1996) do posljednjeg, najnovijeg broja br. 27(2022). Prema

---

⁴ Dizdar, Senada i Isanović Hadžiomerović, Amina. Časopis *Obrazovanje odraslih*: bibliografska opremljenost i sadržajna analiza objavljenih članaka (2001-2017). *Obrazovanje odraslih : časopis za obrazovanje odraslih i kulturu*. [online], 18 (1), 2018. str. 73-100. Dostupno na: https://www.dvv-international.ba/fileadmin/files/bosnia-and-herzegovina/Documents/Casopis_I_2018.pdf (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

tome, uzorak za istraživanje su činili ukupno 26 brojeva časopisa i 26 godina kontinuiranog izlaženja kao okvir za analizu i procjenu ispunjavanja međunarodnih standarda. Istraživat će se formalne i sadržajne karakteristike objavljenih radova koristeći se kvantitativnom metodom procjene.

U skladu s time, definirana su dva istraživačka zadatka:

- Istražiti bibliografsku opremljenost časopisa koja će se provjeriti kroz tri parametra:
  1. provjeru uredništva i uređivačke politike časopisa
  2. autorstva (publikacijska produktivnost, koautorstva i suradnje, te zastupljenost autora prema, gradu, državi i instituciji iz koje dolazi)
  3. spolne strukture autora časopisa.
- Drugi istraživački zadatak odnositi će se na sadržajnu analizu objavljenih članaka, pri čemu će biti istražena osnovna obilježja naučno-stručne komunikacije unutar časopisa. Pažnja će biti usmjerena na sadržajne elemente poput:
  1. analize ključnih riječi i sažetaka
  2. tema broja
  3. rubriciranja

O bibliometrijskim analizama je do sada na području Bosne i Hercegovine iz oblasti informacijskih nauka pisao Kemal Bakaršić radeći na projektu modela bibliografske obrade dokumeneta iz područja historijskih i humanističkih nauka na primjeru arheološke publicistike Bosne i Hercegovine koji je rezultirao publikacijom *Bibliografija arheologije Bosne i Hercegovine Knj. 1-3. Komunikacijska struktura arheološkog znanja*⁵ i Senada Dizdar i Amina Isanović Hadžiomerović analizirajući časopis *Obrazovanje odraslih*,⁶ te Dizdar radeći na istraživanju lista Sarajevski cvjetnik *Bibliografija Sarajevskog cvjetnika: prilog povijesti knjige*.⁷

---

⁵ Bakaršić, Kemal. *Bibliografija arheologije Bosne i Hercegovine Knj.1. Komunikacijska struktura arheološkog znanja*. Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 1999.

⁶ Dizdar, Senada i Isanović Hadžiomerović, Amina. Časopis *Obrazovanje odraslih*: bibliografska opremljenost i sadržajna analiza objavljenih članaka (2001-2017). *Obrazovanje odraslih : časopis za obrazovanje odraslih i kulturu*. [online], 18 (1), 2018. str. 73-100. Dostupno na: https://www.dvv-international.ba/fileadmin/files/bosnia-and-herzegovina/Documents/Casopis_I_2018.pdf (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

⁷ Dizdar, Senada. *Bibliografija Sarajevskog cvjetnika: prilog povijesti knjige*. Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2017. Dostupno na: https://ebooks.ff.unsa.ba/index.php/ebooks_ffunsa/catalog/view/32/31/127 (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

Tako je istraživanje bibliografske opremljenosti članaka u *Bosniaci* rađeno po uzoru na slična istraživanja: Franje Pehara *Bibliometrijska analiza Vjesnika bibliotekara Hrvatske: publikacijska aktivnost, autorstvo i suradnja od 1950. do 2020.*, Ivane Hebrang Grgić *Bibliografska opremljenost i dostupnost članaka u hrvatskim naučnim časopisima*.

Istraživanje sadržajne analize časopisa *Bosniaca* je rađeno po uzoru na slična istraživanja Ane Barbarić, Ivane Hebrang Grgić i Aleksandre Horvat pod nazivom *Metodološki i sadržajni aspekti naučno istraživačkih radova objavljenih u Vjesniku bibliotekara Hrvatske od 1998. do 2006. godine*.

Za teorijski dio o časopisu *Bosniaca* je korišten izvor *Biblioteke i bibliotekarstvo u Bosni i Hercegovini 1975-2010* autora Senada Čelikovića (poglavlje o Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci Bosne i Hercegovine i Bh. Bibliotečkim glasilima), te uvodnici pojedinih brojeva *Bosniace*.

1.3. Struktura rada

Rad je podijeljen na osam poglavlja: Uvod, Historijat časopisa *Bosniaca*, Analiza identifikacijskih bibliografskih podataka u *Bosniaci*, Sadržajna analiza članaka u *Bosniaci*, Budućnost časopisa *Bosniaca*, Zaključak, Literatura, te Prilog: Razgovor sa urednicom časopisa Adisom Žero .

Prvo poglavlje *Historijat časopisa Bosnica* daje jedan kratki historijski pregled bh. glasila u prijeratnom i poslijeratnom periodu tj, za vrijeme Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine i nakon završetka rata, u postdejtonskoj Bosni i Hercegovini. Objasnjen je osnovni motiv za pokretanje *Bosniace* i razvojni put samog časopisa od svog nastanka, pa sve do danas.

Zatim slijedi poglavlje *Analiza identifikacijskih bibliografskih podataka u Bosniaci* (uredništvo, autorstvo, spolna struktura autora) i donosi objašnjenje postupka izvođenja bibliografske analize časopisa *Bosniaca*. Sastoji se od tri podpoglavlja koja su zapravo tri segmenta ovog istraživanja: Uredništvo, Autorstvo i Spolna struktura autora.

U trećem poglavlju *Sadržajna analiza članaka u Bosniaci* (analiza ključnih riječi i sažetaka, tema broja i tematske cjeline) se daje uvod u ciljeve i metodologiju

istraživanja sadržajnih karakteristika časopisa *Bosniaca*. Sastoji se od tri podpoglavlja: Analiza ključnih riječi, Tema broja i Rubriciranje.

Budućnost časopisa Bosniaca je poglavlje koje analizira dosadašnji uspjeh *Bosniace* i daje uvid u buduću perspektivu ovog časopisa.

U *Zaključku* su, na temelju prikupljenih podataka, sumirani rezultati istraživanja i potvrđena početna pretpostavka da časopis *Bosniaca* od početka objavljivanja ima porast kvaliteta identifikacionih podataka članaka, sadržaja i uticaja unutar vlastite naučne zajednice i šire.

Kao *Prilog* ovom radu je uvršten *Razgovor sa urednicom časopisa Adisom Žero* koji se nalazi na samom kraju rada i predstavlja uvid u dugogodišnje uredničke napore na podizanju kvalitete časopisa i viziju za njegov buduću razvoj.

2. Historijat časopisa *Bosniaca*

Znanstvene informacije kao krajnji proizvod istraživačkog rada u informacijske tokove ulaze na različite načine. Jedan od najzastupljenijih i najvažnijih načina za primijenjene, prirodne nauke su naučni časopisi što nije slučaj u svim naukama. Tako je u humanističkih naukama knjiga još dominantan medij.

Pojava prvih naučnih časopisa od pariškog *Journal de Scavans* i *Philosophical Transactions of the Royal Society of London* 1665, može se smatrati početkom formalne naučne komunikacije kroz časopis kao medij. Sirotić navodi da je uloga prvih naučnih časopisa bila višeznačna. Osim što su pružali jeftin način naučne komunikacije oni su poticali naučnika na međusobnu razmjenu naučnih informacija i spoznaja. Oni su bili prijenosnici novih spoznaja iz stranih sredina na domaće lokalne jezike te ujedno služili kao medij za pohranu i čuvanje zapisa o naučnim postignućima.⁸

Ovim su potcrtane tri osnovne funkcije časopisa: dokumentacijska-u smislu trajnog zapisa o iznesenoj problematici, komunikacijska-u smislu obraćanja naučnoj javnosti i arhivska funkcija-u smislu svjedočenja o sopstvenom postojanju koje će na neki način biti tema istraživanja u ovom radu.⁹

Značaj i definiciju časopisa kao naučnog medija možda je najpotpunije dao Tvrtko Šercer, koji za časopis kaže...”odlikuje ga univerzalna pristupačnost, tačnost prijenosa, mogućnost verifikacije znanstvenih informacija, stjecanje priznanja i naučnog prestiža autora i u tom smislu je izvor motivacije za bavljenje naučnim radom.”¹⁰

Razvoj naučnih časopisa iz oblasti bibliotekarstva u Bosni i Hercegovini vezan je za osnivanje Narodne biblioteke Narodne Federativne Republike Bosne i Hercegovine i Društva bibliotekara BiH. Prvi časopis je *Bilten Društva bibliotekara Bosne i Hercegovine i Narodne biblioteke NR BiH*: God.1, br.1 (1955)- god. 5, br. 11/12

---

⁸ Sirotić, Grozdana. Razvoj bioloških znanosti u Hrvatskoj praćen kroz časopis *Periodicum Biologorum*: doktorski rad. Zagreb, 2012. Str. 35.

⁹ Bakaršić, Kemal. Bibliografija arheologije Bosne i Hercegovine Knj.1. Komunikacijska struktura arheološkog znanja. Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 1999. Str. 34-35.

¹⁰ Šercar, Tvrtko. Komunikacijska filozofija znanstvenih časopisa. Zagreb: Globus, 1988. navedeno u: Krlić, Hatidža. Časopis kao sredstvo komunikacija i informacija. *Bosniaca*. 4 (4-5), 2000. str. 13–15. Dostupno na: <http://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca/article/view/335> [19.08. 2023.]

(1959) koji se od 1960. godine nastavlja pod nazivom *Bibliotekarstvo: časopis društva bibliotekara Bosne i Hercegovine*: God. 6, br. 1 (1960)-god. 43/46, br. [1 (1998/2001)].¹¹

Do šezdesetih godina 20. stoljeća časopis *Bibliotekarstvo* je izlazio kao *Bilten*. Na redovnoj skupštini Društva bibliotekara Bosne i Hercegovine održanoj 31. maja i 1. juna 1979. godine u Tesliću usvojen je prijedlog da od 1980. godine časopis *Bibliotekarstvo* bude isključivo stručni časopis koji bi izlazio jednom godišnje.¹²

Početak rata (1992-1995) značio je kraj jednog dugog, burnog i relativno uspješnog razdoblja u historiji bh. bibliotekarstva, razdoblja Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, koje je trajalo od Drugog svjetskog rata do raspada Jugoslavije.¹³

Kao dio napora da se obnove ratom uništeni fondovi Bosniace u Nacionalnoj biblioteci još u toku rata započinje rad na izradi bosanskohercegovačke nacionalne bibliografije.¹⁴

Motivacija za nastanak časopisa *Bosniaca* leži u nemilom događaju artiljerijskog granatiranja zgrade Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine 25/26 avgusta 1992. godine iz nužnosti njene rekonstrukcije. U Vijećnici su gorjele knjige, časopisi i bibliotečka građa od izuzetne kulturne i dokumentarne vrijednosti tako da je bilo nužno krenuti u složen proces obnove kako samog objekta, tako i građe relevantne za teritoriju Bosne i Hercegovine u njenom historijskom okviru.¹⁵

Od nekadašnjeg fonda od oko dva i po miliona svezaka građe spašeno je oko 10% bibliotečkih jedinica. Najteže je prošao fond periodike. Taj fond, koji je obuhvatao više od 18.000 naslova časopisa (domaćih i stanih) i oko 11.000 naslova novina (uglavnom bosanskohercegovačkih i jugoslovenskih), bio je potpuno uništen.¹⁶

Ipak, Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH, iako joj je bilo namijenjeno uništenje, nije prestala sa radom, nego je zalaganjem njenih djelatnika pokrenuta njena obnova, oživljavanje njenih starih i uspostavljanje novih funkcija. Obnovi ratom

¹¹ Cobiss, 2023. Dostupno na: <https://bh.cobiss.net/> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

¹² Čeliković, Senad. Biblioteke i bibliotekarstvo u Bosni i Hercegovini: 1975-2010. Tešanj: Planjax komerc, 2019. str. 85.

¹³ Isto. Str. 89.

¹⁴ Isto. Str. 93.

¹⁵ Predgovor. *Bosniaca*, 1 (1), 1996. Dostupno na: <https://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca/article/view/289/288> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

¹⁶ Čeliković, Senad. Biblioteke i bibliotekarstvo u Bosni i Hercegovini: 1975-2010. Tešanj: Planjax komerc, 2019. Str. 166.

uništenih fondova NUBBiH značajno su doprinijeli mnogi humani pojedinci i institucije iz naše zemlje i svijeta. Tako, npr. još 1994. godine UNESCO organizuje posebnu konferenciju u Pragu posvećenu obnovi i izgradnji uništene Bosniace, a koja će umnogome potaknuti domaću i stranu javnost da pomogne NUB BiH.

Zbog pomoći u vidu donacija publikacija i novca, biblioteka je 1998. godine raspolagala sa preko 250.000 svezaka (pretežno iz oblasti humanističkih i društvenih nauka) i sa preko 100 naslova bosanskohercegovačke i 360 naslova strane periodike. U privremenom smještajnom prostoru Nacionalna biblioteka BiH 1997. godine je započela projekat obrade osnovnog i rezervnog fonda. Iz dijelom sačuvanog rezervnog fonda, uz obavezni tekući primjerak i brojne poklone, formiran je početni fond periodike. Biblioteka je obnovila zbirku priručne bibliotečke literature potrebne za izradu stručnih radova, kako za studente bibliotekarstva, tako i za bosanskohercegovačke bibliotekare. Nakon prelaska u novu zgradu 2002. godine izvršena je revizija fonda specijalnih zbirki i ustanovljeno je da je ovaj fond u bombardovanju Vijećnice izgubio oko 155.000 publikacija. S obzirom da su inventarne knjige specijalnog fonda ostale uglavnom sačuvane bilo je moguće rekonstruisati i naslove uništenih publikacija. Također, zbirka doktorskih i magistarskih radova koji su odbranjeni u Bosni i Hercegovini je dijelom sačuvana, a dijelom obnovljena duplikatima radova koji su sačuvani, a dijelom obnovljena duplikatima radova koji su sačuvani po bosanskohercegovačkim fakultetima na kojima su ti radovi branjeni. Veliki problemi su nastali kod rekonstrukcije i obnove muzičke zbirke. Kod muzikalija je posebno došao do izražaja problem finansiranja i nabavke originalne građe. Od kartografske, muzičke i grafičke zbirke nije ostalo ništa, pa je obnova ove zbirke morala krenuti od formiranja.¹⁷

Projekat restauracije Vijećnice rađen je finansijama Evropske komisije. Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH se od 1997. godine nalazila u prostoru stare kasarne *Maršala Tita*, gdje je bila smještena na 3000 m². S obzirom da je to bilo privremeno i neadekvatno rješenje smještaja, od početka rekonstrukcije Vijećnice vođene su diskusije o budućoj namjeni Vijećnice i njenom mogućem vraćanju Biblioteci.

Smještaj Biblioteke je važan, jer je jedna od primarnih obaveza NUBBiH prikupljanje i deponovanje obaveznog primjerka i izrada nacionalne bibliografije.

---

¹⁷ Čeliković, Senad. Biblioteke i bibliotekarstvo u Bosni i Hercegovini: 1975-2010. Tešanj: Planjax komerc, 2019. Str. 167-169.

Iako je evidentiranje obaveznog primjerka Nacionalna biblioteka započela još u ratu (1993. godine), dostava obaveznog primjerka djela izdatih u BiH Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci propisana je *Zakonom o obaveznom primjerku nakon rata* (Služeni list RBiH, br., 1995, član 40, 41, 43).¹⁸

Naziv časopisa vuče porijeklo na ideju da se izradi retrospektivna bibliografija Bosne i Hercegovine još od 1952. godine. Ona je trebala da obuhvata vrijeme od osnivanja goraždanske štamparije (1519-1523), djela bh autora koja su štampala van ovog prostora, izdanja štampana u osmanskom periodu u prvoj modernoj štampariji, pa sve do 1952. godine. Bibliografska služba Narodne biblioteke dobila je zadatak da prikupi podatke o starijoj *bosnijaki*.

Otuda je i naziv časopisa, koji je imao ulogu da pomogne u rekonstrukciji bilbiotečkog fonda i pomogne NUB BiH u izradi nacionalne retrospektivne i tekuće bibliografije. To nacionalno blago stoji pod zajedničkim nazivom *Bosniaca*.¹⁹

Koristan prilog ovome poslu bilo je i stručno savjetovanje posvećeno Bibliografiji Bosne i Hercegovine, održano u Sarajevu početkom novembra 1995. godine i izložba bibliografske literature u Galeriji "Paleta", prikazana tim povodom.

Upravo radovi priloženi i pročitani na ovom Savjetovanju, predstavljaju glavninu materijala koji se publikovao u prvom tematskom broju časopisa *Bosniaca* iz 1996. godine, koji time počinje svoj život.²⁰

Od tada *Bosniaca* postaje platforma za prikazivanje godišnjeg razvoja i napretka bosanskohercegovačkog bibliotekarstva i dokaz je odgovornost Nacionalne i univerzitetetske biblioteke u pogledu svoje kulturne i naučne misije u društvu.

Kvalitet časopisa *Bosniace* danas je prepoznat i u lokalnoj, tako i u međunarodnoj zajednici. Na 33. Internacionalnom sarajevskom sajmu knjiga i učila, NUBBIH je za izdavaštvo *Bosniace* dobitnik sajamske nagrade u kategoriji „Časopis iz književnosti, filozofije, sociologije i drugih humanističkih i društvenih nauka“, nagrade koja potvrđuje prepoznatljiv kvalitet Časopisa u lokalnim naučnim krugovima, uzdižući i pozicionirajući, i na ovaj prigodan i značajan način *Bosniacu*, a time i Nacionalnu i

---

¹⁸ Isto.: str. 170-173.

¹⁹ Predgovor. *Bosniaca*, 1(1), 1996. Dostupno na: <https://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca/article/view/289/288> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

²⁰ Predgovor. *Bosniaca*, 1(1), 1996. Dostupno na: <https://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca/article/view/289/288> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

univerzitetsku biblioteku BiH, na intelektualno i kulturno pročelje izdavačke i naučne djelatnosti Bosne i Hercegovine.²¹

Bosniaca ima veliku historijsku vrijednost, jer preko nje se vide profesionalna sazrijevanja autora, napredak bh. bibliotekarstva i promjene u bibliotečkoj paradigmi. Do sada provedene bibliometrijske analize časopisa iz informacijskih znanosti ukazuju na primjenu širokog spektra varijabli u istraživanju karakteristika objavljenih članaka. S obzirom na mogućnost primjene u istraživanju, varijable članaka moguće je podijeliti na one koje se koriste u istraživanju: a) formalnih i b) sadržajnih obilježja objavljenih članaka.²²

Slika 1: Prvi i posljednji broj Bosniace

²¹ Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine-facebook stranica, 2022. Dostupno na: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0EsLVQNUCa4jd3Gm6p7UyNwABGayibns7LeE2Qc31yQxjjidoMjQPDVcvUAyh1DRU1&id=597384110412387&mibextid=Nif5oz (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

²² Pehar, Franjo. Bibliometrijska analiza *Vijesnika bibliotekara Hrvatske*: publikacijska aktivnost, autorstvo i suradnja od 1950. do 2020. Zadar: Sveučilište u Zadru, Odjel za informacijske znanosti. [online], 2020. str-5. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/403273> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

3. Analiza identifikacijskih bibliografskih podataka u Bosniaci

Jedan od glavnih načina procjene kvalitete naučnog rada nekog naučnika, grupe naučnika, ustanove i sl. jest putem analize njihove naučne produktivnosti. U nauci je uvriježen postupak da se gotovo sva relevantna naučna otkrića objave putem naučnih publikacija i podijele s ostatkom naučne zajednice. Zato je temeljna pretpostavka vrednovanja naučnog rada da se ono može dobrim dijelom osloniti na analizu naučne produktivnosti, tj. bibliometrijske analize.

Kreator pojma bibliometrija, Alan Pritchard, je 1969. godine bibliometriju definirao kao primjenu matematičkih i statističkih metoda na knjige i ostale medije u naučnoj komunikaciji. Bibliometrijske analize temelje se na podacima o broju naučnih radova, njihovih citata i njihovih autora s ciljem mjerenja produkcije i odjeka pojedinaca/istraživačkih timova, ustanova i država, identificiranja nacionalnih i internacionalnih suradničkih mreža i otkrivanja novih polja nauke i tehnologije.²³Bibliometrijska analiza može poboljšati kvalitetu radova pomažući autorima da identificiraju relevantnu literaturu, procijene učinak svog rada i usporede svoj rad s drugim istraživačima u svom području.

Glavni cilj ovog istraživačkog zadatka je istražiti ključna bibliometrijska obilježja povezana s publikacijskom aktivnošću, produktivnošću, nivoom saradnje autora radova i njihovom spolnom raspoređenošću u časopisu *Bosniaca* od 1996. do 2022. godine.

Analizirano je 424 članaka koliko je objavljeno u tom periodu preko mrežne stranice *Bosniace*²⁴ u čijoj arhivi su pohranjena sva izdanja od prvog Br 1. (1996) do posljednjeg, najnovijeg broja Br. 27 (2022). Prema tome, uzorak za istraživanje je činili su ukupno 26 brojeva časopisa i 26 godina kontinuiranog izlaženja kao okvir za analizu i procjenu ispunjavanja međunarodnih standarda.

Setovi bibliografskih podataka su obrađeni u programu Microsoft Exel, pa su dobiveni rezultati pregledno prikazani kroz tabele i grafikone. Bibliografska opremljenost članaka je provjerena kroz tri parametra: 1. Provjeru uredništva i uređivačke politike časopisa (broj priloga po godinama, tematske cjeline, uredništvo,

²³ Macan, Bojan. Model sustava informacija o znanstvenoj djelatnosti za hrvatsku akademsku zajednicu. Doktorski rad. Zagreb: Filozofski fakultet, 2015.

²⁴ *Bosniaca*. Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2023. Dostupno na: <http://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca>. (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

dostupnost časopisa u bazama); 2. Autorstva (publikacijska produktivnost, koautorstva i suradnje, te zastupljenost autora prema državi, gradu i instituciji iz koje dolazi); 3. Spolne strukture autora časopisa.

3.1. Uredništvo i uređivačke politike

Časopisi se uređuju prema određenom komunikacijskom modelu.²⁵ Pa tako su za časopis važni elementi te komunikacije koji su ujedno i kriteriji za procjenu kvalitete časopisa: reprezentativni uređivački odbor s odgovarajućom zastupljenošću stručnjaka pojedinih disciplina, pouzdan i strog postupak recenzije, redovitost izlaženja, te indeksiranost u glavnim bibliografskim bazama podataka odnosno potpuna bibliografska opremljenost članaka iz časopisa koji će omogućiti njegovu pretraživost i svrsihodnost u korisničkoj zajednici. Čvrsto strukturiranu politiku časopisa i uredništva potrebno je dosljedno provoditi prilikom ispunjavanja preostalih kriterija evaluacije imajući u vidu kako općenitu potrebu za prožimanjem različitih kategorija kriterija, tako i činjenicu da politika uvjetuje sadržaj i mrežni pristup časopisu.²⁶

Detaljni uvid u politiku časopisa *Bosniaca* moguće je dobiti putem web stranice časopisa unutar sekcije *Uređivačke politike* koji sadrži šest podsekcija.²⁷ U prvoj podsekciji pod nazivom *Fokus i opseg* se navodi kako je: *Bosniaca* časopis Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine koji izlazi jedanput godišnje i u njemu se objavljuju originalni stručni i naučni radovi, građa od značaja za obnovu kolekcija Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH i za bibliotečku struku u cjelini. Časopis također, kako stoji u nastavku objašnjenja, objavljuje članke iz oblasti bibliotečkih, informacijskih, humanističkih te društvenih nauka.

Nadalje stoji da će: autori čiji radovi budu prihvaćeni za objavljivanje, potpisat će izjavu o originalnosti rada, kao i saglasnost da se njihov rad, ukoliko Uredništvo

---

²⁵ Šercar, Tvrtko. Komunikacijska filozofija znanstvenih časopisa. Zagreb: Globus, 1988.

²⁶ Adilović, Emina. Kriterij za procjenu kvalitete časopisa i uključivanje u SCOPUS: komparacija bibliometrijskih pokazatelja tri bh. časopisa. *Bosniaca*. 27 (27), 2022, str. 169-191. Dostupno na: <https://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca/article/view/512/528> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

²⁷ *Bosniaca*. Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2023. Dostupno na: <http://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca>. (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

odluči tako, publikuje u online na web stranici časopisa. Časopis zadržava autorska i izdavačka prava.²⁸

U štampanim formama ovog časopisa preporuke autorima su slijedeće: Rukopise radova treba slati Uredništvu časopisa *Bosniaca* odštampane na papiru formata A4 i na disketi... Uredništvo zadržava pravo konačnog odabira radova za objavljivanje. Rukopisi se ne vraćaju.²⁹ *Bosniaca* je zadržala svoju štampanu verziju, ali paralelno na web stranici časopisa publikuje i svoja online izdanja. Vidljivo je da se razvojem tehnologije unaprijedila komunikacija između uredništva i autora kao, brzina recenzenskog postupka i proširio prostor uticaja samog časopisa.

U podsekciji *Mišljenja i stavovi* navedeno je da su: Mišljenja i stavovi objavljeni u radovima časopisa *Bosniaca* isključivo lični stavovi autora tekstova i ne odražavaju nužno stavove uredništva časopisa.

Obaveze uredništva su objašnjene u podsekciji *Postupak stručne recenzije* koji garantuje nepristrasnost i profesionalnost recezenta časopisa: Ovaj časopis koristi dvostruko slijepu recenziju, što znači da su identiteti recenzenata i autora skriveni tokom cijelog postupka recenzije. Da bi se proces pojednostavio, autori moraju osigurati da njihovi rukopisi budu pripremljeni na način koji ne odaje njihov identitet. Časopis zagovara i *Politiku otvorenog pristupa* pa: pruža besplatan pristup svom sadržaju u svrhu besplatnog javnog pristupa, a ovo je djelo licencirano pod Imenovanje-Nekomercijalno 4.0 međunarodna (CC BY-NC 4.0).

U podsekciji *Naknade za obradu* i objavljivanje se jasno navodi da se: naknade za predaju, obradu i objavljivanje/štampanje članka kao i DOI broj za online članke ne naplaćuju autorima.

U konačnici su predstavljene *Politike plagijarizma* gdje NUBBiH stavlja do znanja autorima da će: presuditi svakome slučaju plagijarizma na njegovim granicama. Ako član uredništva, recenzent, urednik itd. otkrije plagijarizam u bilo kojoj fazi postupka - prije ili nakon prihvatanja, tokom uređivanja ili u fazi provjere stranice. Upozorit će iste na autore i zatražiti od njih da preprave sadržaj ili da citiraju reference s mjesta sa

---

²⁸ Isto.

²⁹ *Bosniaca*, br 8 (8), Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2003.

kojeg je sadržaj preuzet. Ako je više od 25% rada plagirano - članak se može odbiti i o tome se obavijesti autor.³⁰

U sekciji *O časopisu* moguće je pronaći i ostale podatke poput detaljnog opisa postupka prijave priloga, te imena domaćeg i međunarodnog uredništva.

Što se tiče učestalosti objavljivanja, istraživanje je pokazalo da je u časopisu *Bosniaca* u 26 brojeva/volumena (1996.-2022) objavljeno ukupno **424** priloga, među kojima nije ubrojana uvodna *Riječ urednika*. Časopis je izlazio bez prekida jednom godišnje s tim da se 2000., 2002. i 2005. godine objavljivao kao dvobroj. Time je dokazano da je *Bosniaca* imala posvećeno uredništvo, dovoljan broj zainteresovan autora za objavljivanje svojih radova i finasijsku podršku za njegovo izdavanje.

Tabela 1: Broj priloga u Bosniaci po godinama i brojevima

BROJ PRILOGA PO GODINAMA			
Godina, godište i broj	Broj priloga	Godina, godište i broj	Broj priloga
I (1996) Br.1	17	XVI (2011) Br. 16	16
II (1997) Br. 2	6	XVII (2012) Br. 17	17
III (1998) Br. 3	19	XVIII (2013) Br. 18	14
VI-V (2000) Br. 4-5	17	XIX (2014) Br. 19	14
VI-VII (2002) Br. 6-7	26	XX (2015) Br. 20	10
VIII(2003) Br. 8	25	XXI (2016) Br. 21	12
IX-X(2005) Br. 9-10	23	XXII (2017) Br. 22	17
XI (2006) Br. 11	15	XXIII (2018) Br. 23	18
XII (2007) Br. 12	21	XXIV (2019) Br. 24	21
XIII(2008) Br. 13	24	XXV (2020) Br.25	18
XIV (2009) Br. 14	27	XXVI (2021) Br. 26	13
XV (2010) Br. 15	19	XXVII (2022) Br. 27	15
Ukupno: 424			

³⁰ *Bosniaca*. Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2023. Dostupno na: <https://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca/plagiarism-policy> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

Prilozi su razvrstani po rubrikama. Rubrike su se od početka izdavanja časopisa mijenjale, a postojeće su se nadopunjavale. U prvoj godini objavljivanja postojale su dvije rubrike: Članci, te Prilozi i prikazi, da bi u narednim godinama njima bile dodane rubrike: Bibliotečko- informacioni sistem, Kulturna baština, Biblioteke u BiH i u svijetu, Uredništvo, dokumentarna baština, te Informacijske usluge u novom tehnološkom okruženju.

Od 2005. do 2014. godine rubrike su slijedeće: Uredništvo, Bibliotečko-informacioni sistem, Biblioteke u BiH i u svijetu, Kulturna baština, Prilozi i prikazi. Od 2015. do 2022. godine ovim redom idu stalne rubrike: Uredništvo, Bibliotečko-informacioni sistem, Dokumentarna baština, Informacije i servisi, Prilozi i prikazi.

Tabela 2: Tematske cjeline u Bosniaci

TEMATSKE CJELINE U BOSNIACI	
Od 2005. do 2014. godine	Od 2015. do 2022. godine
Uredništvo	Uredništvo
Bibliotečko-informacioni sistem	Bibliotečko-informacioni sistem
Biblioteke u BiH i u svijetu	Dokumentarna baština
Kulturna baština	Informacije i servisi
Prilozi i prikazi	Prikazi i prilozi

Bosniaca je nastojala ići u korak s promjenama u bibliotečkom poslovanju koje su donijele nove tehnologije, pa je i svoje rubriciranje i svoju uredničku politiku prilagodila tome. Dostupnost online izdanja časopisa je pomogla *Bosniaci* da danas postane poznatljivija i u međunarodnim krugovima o čemu svjedoče brojni autori koji nisu iz Bosne i Hercegovine. Također, uredništvo je uspostavilo stroge međunarodne standarde uređivanja časopisa i uslove za apliciranje koji autori moraju ispuniti da bi se njihovi radovi našli u *Bosniaci*.

Kako je već spomenuto, jedna od bitnih pretpostavki uspješnog funkcioniranja komunikacijskog trokuta autor–časopis/djelo–čitatelj jest profesionalno postavljeno uredništvo s jasno artikuliranom uređivačkom politikom časopisa. Rad uredničkih odbora nadgledaju i usmjeravaju glavni i odgovorni urednici kojima se naknadno,

anegdotalno ili prema stvarnim zaslugama vrlo često pripisuje određeni doprinos u podizanju kvalitete časopisa s ciljem stvaranja šire baze autora i čitatelja³¹

Bosniaca je pokrenuta 1996. godine. Od broja 1 (1996) do broja 8 (2003) glavni urednik je dr. Enes Kujundžić, direktor Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine.

Od broja 9-10 (2005), pa sve do posljednjeg broja 27 (2022) glavni i odgovorni urednik je dr. Ismet Ovčina.

Od broja 1 (1996) do broja 19 (2014) kao urednica se pojavljuje mr. sc. Amra Rešidbegović, u broju 20 (2015) urednica je mr. sc. Nadina Grebović-Lendo, a dip. kom. i dip. bibl. Adisa Žero urednica je od broja 21 (2016) do broja 27 (2022).

Članovi uredništva broja 2 (1977) su:

Dr. Enes Kujundžić (Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH, Sarajevo), dr. Fahrudin Kalender (NUBBiH), Mr. Nada Miličević (BUBBiH), Mr. Amra Rešidbegović (NUBBiH), Dijana Biloš, dipl.bibl. (NUBBiH).³²

Članovi uredništva broja 27 (2022) su:

dr. Gaëlle Béquet (ISSN International Centre, Paris, France) Laslo Blašković, književnik (Srpsko narodno pozorište, Novi Sad, Srbija) Dr. Ales Bošnjak (IZUM, Maribor, Slovenija) Dr. Aleksandra Horvat (Filozofski fakultet, Zagreb, Hrvatska) Dr. Mirna Wilier (Sveučilište u Zadru, Zadar, Hrvatska) Dr. Aleksandra Trtovac (Univerzitetska biblioteka "Svetozar Marković", Beograd, Srbija) Mr. sc. Azemina Njuhović (MNVOM KS, Sarajevo, BiH) Mag. bibl. Vjenceslava Ševaljević (Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević", Cetinje, Crna Gora) Mag. bibl. Žaklina Gjalevska (Nacionalna i univerzitetska biblioteka "Sv. Kliment Ohridski" Skopje, Sjeverna Makedonija) Mr. sc. Biljana Zarić, bibliotečki savjetnik (NUBBiH, Sarajevo, BiH), Muamera Smajić, MA, viši bibliotekar (NUBBiH, Sarajevo, BiH) Dženana Tuzlak, MA, bibliotečki savjetnik (NUBBiH, Sarajevo, BiH).³³

---

³¹ Pehar, Franjo. Bibliometrijska analiza *Vijesnika bibliotekara Hrvatske*: publikacijska aktivnost, autorstvo i suradnja od 1950. do 2020. Zadar: Sveučilište u Zadru, Odjel za informacijske znanosti. [online], 2020. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/403273> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

³² *Bosniaca* 2 (2). Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 1997.

³³ *Bosniaca* 27 (27). Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2022.

Ovaj podatak govori o izlaženju uredništva iz okvira matične ustanove (NUBBIH koja izdaje časopis) u prvim godina svog izlaženja i kontinuiranom jačanju međunarodnog uredništva do jednog nivoa koji garantuje objektivnost, profesionalnost i ispunjava nametnute standarde za primanje časopisa u meritorne baze podataka.

Tabela 3: Glavi urednici Bosniace

GLAVNI UREDNICI BOSNIACE	
Br. 1 (1996) - Br. 8 (2003)	Br. 9-10 (2005)- Br. 27 (2022)
Enes Kujundžić	Ismet Ovčina

Sistem recenzije razvijen je kako bi se poboljšao proces razmjene naučnih informacija. Zahvaljujući razvijenom sistemu recenzije stvorena je hijerarhija naučnih časopisa koja počiva u velikoj mjeri na renomiranosti recenzenata. Uredniku i uredništvu mišljenje predmetnih stručnjaka pomaže u donošenju odluke o objavljivanju i kategorizaciji članaka³⁴

Recenzija je potrebna istraživačima, autorima, izdavačima i bibliotekama. Klasični sistem recenzije stoljećima je uhodan i pouzdan način kontrole kvalitete naučnih članaka.

Što se tiče dostupnih podataka o uredništvu časopisa na mrežnoj stranici *Bosniace* po brojevima od broja 20 (2015) godina, ono izgleda ovako:

Br. 20 (2015) Ima 10 članova redakcije od kojih 6 dolaze Sarajeva, (NUBBIH), 2 iz Hrvatske (Filozofski fakultet u Zagrebu, Sveučilište u Zadru), 1 iz Srbije (Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković, Beograd), te 1 iz Slovenije (IZUM, Maribor). Imena urednika su manje-više ista do posljednjeg broja, s tim da se od broja 22 (2017) pridružuje i urednik iz: Makedonije (Nacionalna i univerzitetska biblioteka “Sv. Kliment Ohridski” Skopje), te iz Crne Gore (Nacionalna biblioteka

³⁴ Hebrang Grgić, Iva. Kontrola kvalitete znanstvenih članaka objavljenih u elektroničkoj sredini. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. [online], 47, 1-2, 2004. str. 79. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/datoteke/88/vbh/> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

Crne Gore “Đurđe Crnojević”, Cetinje), a od broja 25 (2020) i Gaelle Bequett iz Francuske (ISSN International Centre , Paris).

U posljednjem broju 27 (2022) od 13 urednika, 8 je internacionalnih, odnosno, van granica naše države: 1 je iz Francuske, 2 iz Srbije, 1 iz Slovenije, 2 iz Hrvatske, 1 iz Crne Gore, 1 iz Sjeverne Makedonije i 4 iz Bosne i Hercegovine. Takav sastav pokazuje uspon časopisa u smislu jačanja međunarodnih suradnji, te recezentskog aparata s obzirom na to da su recezenti priznati nacionalni i regionalni profesori informacijskih nauka i djelatnici iz bibliotečke struke, odnosno vodeći stručnjaci iz svojih područja. ³⁵ Obraćanje inozemnim recezentima pokazuje hrabrost i želju za napretkom kao u nužno povećanje kvaliteta i praćenje zahjeva suradnje koje nameću mnogo veće i moćnije naučne zajednice.

U formalnom smislu, ispitani su bibliografske elemente za identifikaciju i evaluaciju časopisa prema uputama Senade Dizdar, Adise Žero i Anje Mastilović ³⁶:

1. naslov časopisa (identificiran od prvog broja); 2. numeracija: godište, broj, godina (od prvog broja) 3. stručna oznaka UDK (do klasifikacije časopisa dolazi od broja 3 (1998); UDK 027.54(497.6)) 4. ISSN broj: 1512-5033 (Print) 2303-8888 (Online) 5. ključni naslov časopisa koji je registrovan u ISSN međunarodnom registru (Bosniaca) 6. izdavač (Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine) 7. adresa uredništva (NUBBiH, 71 000 Sarajevo, Zmaja od Bosne 8B) 8. periodičnost izlaženja (jednom godišnje) 9. impresum 10. redovnost (jednom godišnje) 11. paginacija (kontinuirana unutar jednog godišta/broja arapskim brojevima) 12. uputa autorima (jasno uočljiva na početnoj mrežnoj stranici časopisa na engleskom i bosanskom

---

³⁵ Ovo su međunarodni recenzenti *Bosniace* navedeni na mrežnoj stranici časopisa s napomenom da dolazi do određenim promjena iz broja u broj :

1. Gaëlle Bequet (PhD), ISSN Međunarodni centar, Pariz, Francuska; 2. Hans Petschar, Bildarchiv und Grafiksammlung, Österreichische Nationalbibliothek, Beč, Austrija; 3. Ivana Teronić Oruč, Library bei Hochschule Mainz - Univerzitet primijenjenih nauka, Mainz, Njemačka; 4. Aleš Bošnjak, Institut informacijskih znanosti, Maribor, Slovenija; 5. Mag. bibl. Žaklina Gjalevska, Nacionalna i univerzitetska biblioteka, Skoplje, Makedonija; 6. dr. Aleksandra Horvat, Filozofski fakultet, Zagreb, Hrvatska; 7. Mag. bibl. Vjenceslava Ševaljević, Narodna biblioteka Crne Gore, Cetinje, Crna Gora; 8. dr Aleksandra Trtovac, Univerzitetska; biblioteka „Svetozar Marković“, Beograd, Srbija; 9. dr. Mirna Willer, Sveučilište u Zadru, Zadar, Hrvatska

³⁶ Dizdar, Senada; Žero, Adisa; Mastilović, Anja. Upute za kategorizaciju časopisa koji se kandidiraju za Listu naučnih časopisa od društvenog značaja. [online]. Sarajevo: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, NUBBiH. Dostupno na: https://www.unsa.ba/sites/default/files/inlinefiles/Upute_za_kategorizaciju_casopisa.pdf (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

jeziku, a u printanoj verziji se nalazi na posljednjim stranica časopisa) 13. sadržaj (postoji od prvih brojeva).

Oblikovni elementi za evaluaciju članaka i objašnjenja:

1. naslov 2. imena autora 3. naslov članka 4. naslov članka na stranom jeziku 5. ustanova u kojoj su autor/ri zaposlen/ni 6. kontakt adesa 7. sažetak 8. sažetak na stranom jeziku 9. ključne riječi 10. ključne riječi na stranom jeziku 11. UDK broj 12. kategorizacija članka 13. datum prispjeca članka u uredništvo 14. datum prihvatanja članka 15. tekući naslov: skraćeni naslov časopisa, godina, broj, volumen... 16. literatura.³⁷

Oblikovni elementi koji su identificirani od prvog broja u svim promatranim člancima su naslov, ime autora i naslov članka, dok se podaci o ustanovi u kojoj je autor zaposlen navode od trećeg broja s tim da nisu navedena uvijek u svim člancima. Naslovi na stranom jeziku počinju od broja 4-5 (2000), a kontakt adrese od broja 8 (2003). Sažetak se počinje pisati već od broja 3 (1998) na dva jezika: bosanski i engleski. Ključne riječi koje imaju svoju informacijsku funkciju kao i funkciju pomaganja u pretraživanju se navode od broja 4-5 (2002). UDK oznaka se navodi od broja 3 (1998). Kategorizacije članaka postoje: izvorni naučni rad, stručni rad, prilog od broja 22 (2017). Datumi prispjeca i prihvatanja članaka u uredništvo se navode od broja 23 (2018). Popis korištenje literature se navodi u svakom članku od prvog broja. Navedeni podaci će biti potpuniji i cjelovitiji u narednim, novijim godinama objavljivanja. Način njihova uređivanja se s vremenom ujednačavao, što znači da su sve manje postale izražene razlike u strukturi brojeva časopisa i u bibliografskim podacima koji su se objavljivali uz članke.

Također, globalizacijom znanosti načini strukturiranja su postali sve sličniji³⁸, pa je i to doprinijelo da ovaj časopis oblikuje svoje formalne elemente tako da oni postanu

---

³⁷ Dizdar, Senada., Žero, Adisa., Mastilović, Anja. Upute za kategorizaciju časopisa koji se kandidiraju za Listu naučnih časopisa od društvenog značaja. [online]. Sarajevo: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, NUBBiH. Dostupno na: https://www.unsa.ba/sites/default/files/inlinefiles/Upute_za_kategorizaciju_casopisa.pdf (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

³⁸ Kurelić, Anamarija. *Časopisi i arhivi, osvrt na nakladništvo državnog arhiva u Pazinu*. Diplomski rad. Zagreb: Filozofski fakultet. [online], 2020. str.23. Dostupno na: <https://repozitorij.unizg.hr/islandora/object/ffzg%3A2478/datastream/PDF/view> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

iscrpn i u najvećoj mjeri standardizirani. Uspjeh časopisa *Bosniaca* u međunarodnim okvirima vidljiv je uvidom u baze u kojima je časopis indeksiran. Danas je za časopise primarna “elektronska vidljivost”, jer dolazi do transformacije znanstvene komunikacije iz printanih u elektronsku verziju zbog primjene informacijske tehnologije.

Tako, osim što su svi brojevi časopisa pohranjeni dostupni na mrežnoj stranici *Bosniace*, časopis se nalazi u meritornim bazama: Web of Science - Emerging Sources Citation Index, EBSCO bazama Central and Eastern European Academic Source i The Belt and Road Initiative Reference Source, bazi ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences), ROAD (Direktorij naučnih serijskih publikacija otvorenog pristupa), DOAJ (Direktorij časopisa otvorenog pristupa), ICI Journals Master List, KoBSON (Konzorcijum biblioteka Srbije za objedinjenu nabavku), Ulrich's Periodicals Directory (baza podataka bibliografskih podataka o serijskim publikacijama), a dostupan je i preko baze C.E.E.O.L. (Central and Eastern European Online Library), Hrčak (Portal hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa), Index Copernicus International te baze Slavic Humanities Index.

Uključivanje časopisa u ISI indekse citiranosti znači da su vrlo relevantni unutar ovoga relativno uskog raspona male objektivnosti izdvajajući tako najoštrije izabranu skupinu domaćih (periferijskih) časopisa.³⁹

Tabela 4: Dostupnost Bosniace u bazama

DOSTUPNOST BOSNIACE U BAZAMA		
Indeksiran u:	Dostupan u:	Naveden u:
Web of Science	DOAJ i CEEOL	MIAR
EBSCO	Hrčak i Slavic Humanities Index	Kobson
ROAD	Index Copernicus	Ulrich's Periodicals Directory
ERIH PLUS	Internet Archive Scholar	Szczepanski's List of Open Access Journals

³⁹ Maričić, Siniša. Časopisi znanstvene periferije – prema zajedničkoj metodi vrednovanja njihove znanstvene komunikabilnosti. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. [online], 50, 1-2, 2007. str. 14. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/26131> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

ICI Journals Master List	Semantic Scholar	OpenAire
Mir@bel		Fatcat i Scilit

Kvaliteta i produktivnost još uvijek se definiraju standardima i kriterijima koji uvjetuju zastupljenost časopisa u relevantnim bazama podataka, a objava rada u časopisu koji je zastupljen i dobro pozicioniran u renomiranoj naučnoj bazi već je samo po sebi razlog koji govori o stepenu kvalitete rada i jamči vidljivost široj naučnoj publici.

Kako su kriteriji za ulazak u ove baze veoma visoki, prethodna tabela dokazuje veliki uspjeh časopisa *Bosniaca* u pogledu vidljivosti, dokaz da je uredništvo savjesno obavljalo svoj posao i da su sa svojim uređivačkim politikama ispunili sve potrebne uslove.

Časopisi su proizvod “trokuta” autori-urednici/izdavači-recenzenti.⁴⁰ Uspješnost rada uredništva ovisi i o autorima koji apliciraju svoje radove u časopis. Pod tim se podrazumijeva kontinuiranost njihovog angažmana, spremnost na suradnju, plasiranje kvalitetnih sadržaja, poštivanja preporuka za dostavljanje radova i kredibilitet ustanove iz kojih dolaze.

3.2. Autorstvo

Ovo je poglavlje usmjereno na istraživanje obilježja autora i autorstva, publikacijske produktivnosti i suradnje u promatranom razdoblju.

Jedan od glavnih načina procjene kvalitete znanstvenog rada nekog naučnika, grupe naučnika, ustanove i sl. jest putem analize njihove naučne produktivnosti.⁴¹

Od prvog 1 (1996) do posljednjeg broja 27 (2022) *Bosniaca* je privukla 264 autora i svi su zajedno objavili ukupno 424 članka. Dok broj objavljenih radova ne raste kroz godine, broj novih, različitih autora i koautorstava se vremenom povećava. Postoje i

⁴⁰ Maričić, Siniša. Časopisi znanstvene periferije – prema zajedničkoj metodi vrednovanja njihove znanstvene komunikabilnosti. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. [online], 50, 1-2, 2007. str. 62-78. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/26131> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

⁴¹ Mitrović, Goranka; Romić, Kristina. Bibliometrijska analiza časopisa *Sigurnost* od 2005. do 2015. godine, *Sigurnost* 60 (1) 25-35, 201, str. 2. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/291977> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

autori koji kontinuirano objavljuju tokom godina, pa tako po broju radova/kvantitativno (ne i po drugim kvalitativnim parametrima) na temelju prikupljenih podataka slijedi spisak naproductivnijih autora/autorica:

Tabela 5: Najproduktivniji autorici/ice u Bosniaci

NAJPRODUKTIVNIJI AUTORI/ICE U BOSNIACI			
	Autor/ica	Ustanova	Broj radova
1.	Amra Rešidbegović	NUBBiH	11
2.	Muamera Smajić	NUBBiH	11
3.	Ismet Ovčina	NUBBiH	11
4.	Zijada Đurđević-Alidžanović	NUBBiH	8
5.	Sadžida Šahmanović	NUBiH	8
6.	Dženana Tuzlak	NUBBiH	8
7.	Nevenka Hajdarović	NUBBiH	7
8.	Lejla Hajdarpašić	Filozofski fakultet u Sarajevu	6
9.	Nadina Grebović Lendo	NUBBiH	6
10.	Biljana Zarić	NUBBiH	6
11.	Senada Dizdar	Filozofski fakultet u Sarajevu	5
12.	Lejla Kodrić Zaimović	NUBBiH	5
13.	Sonja Polimac	NUBBiH	5
14.	Enes Kujundžić	NUBBiH	4
15.	Indira Kasapović	Prva gimnazija Zenica	4
16.	Džejla Khattab	Filozofski fakultet u Sarajevu	4
17.	Azra Smajić Gačević	Filozofski fakultet u Sarajevu	4

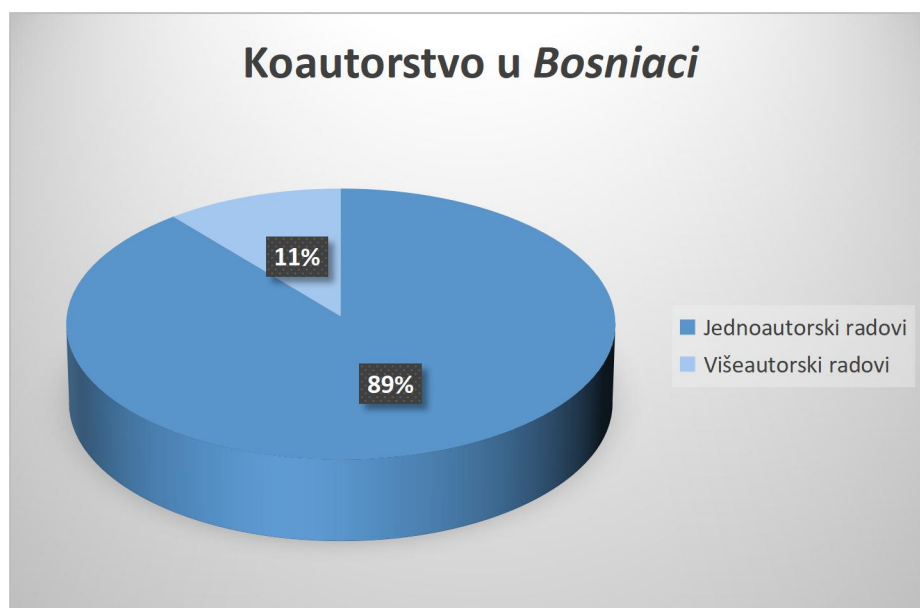
Analizirani su isključivo znanstveni članci bez uvodnika odnosno urednički obračanja, i rubrike Prikaza i priloga i svega onoga što prema stručnoj kategorizaciji članaka ne spada u naučni tekst ⁴² (novinske vijesti, izvještaji, mišljenja, intervjui i izlaganja na konferenciji). Iz analize je vidljiv najveći angažman autora i autorica-uposlenika iz Nacionalne i univerzitetske biblioteke, dakle stručnjaka iz prakse, ali priličan broj radova objavljuju i autorice iz akademskih ustanova, prije svega sa studija informacijskih nauka na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

⁴² Dizdar, Senada., Žero, Adisa., Mastilović, Anja. Upute za kategorizaciju časopisa koji se kandidiraju za Listu naučnih časopisa od društvenog značaja. [online]. Sarajevo: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, NUBBiH. Dostupno na:

https://www.unsa.ba/sites/default/files/inlinefiles/Upute_za_kategorizaciju_casopisa.pdf (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

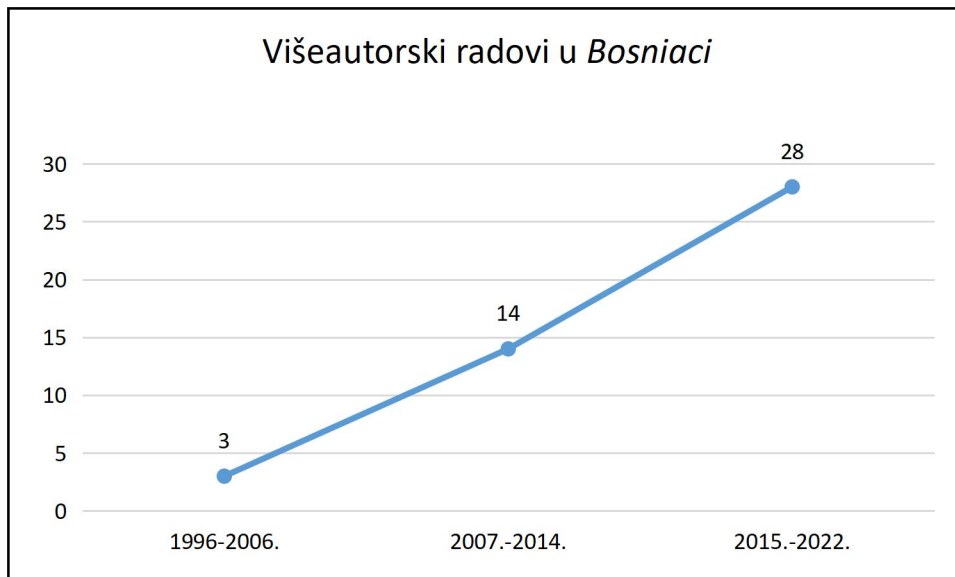
Zajednički rad ili saradnja među autorima u provođenju istraživanja predstavlja jedno od bitnih obilježja savremene nauke i naučno-istraživačkog rada. Jedan od rezultata saradnje među autorima jest i veći broj koautorskih radova. U većini naučnih područja jačanje saradnje autora u pisanju naučnih i/ili stručnih radova smatra se jednim od pokazatelja sazrijevanja područja.⁴³ U nastavku su prikazani rezultati analize saradnje odnosno koautorstva u časopisu *Bosniaca* od broja 1 (1996) do broja 27 (2022). Od ukupno 424 rada, 379 (89, 39%) je jednoautorskih, a 45 (10, 61%) je višeautorskih.

Grafikon 1: Koautorstvo u Bosniaci

U narednom grafičkom prikazu je istaknut kontinuirani godišnji rast višeautorskih radova kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom planu. Pa tako su u prvim godinama objavljivanja od 1996. do 2006. godine zabilježene 3 suradnje, od 2007. do 2014. godine 14, a od 2015. do 2022. godine njih duplo 28. Žene su više bile sklonije suradnji, pa su tako suradnju dvije, tri ili četiri autorice na jednom radu ostvarile u 26 radova, muškarci su zajedno radili na izradi rada 4 puta, dok je muško-ženskih suradnji u pisanju radova bilo 15. Iako je nivo suradnje još uvijek nedovoljan da savrijevanje područja, raduje njegov kontinuirani rast.

⁴³ Pehar, Franjo. Bibliometrijska analiza *Vijesnika bibliotekara Hrvatske*: publikacijska aktivnost, autorstvo i suradnja od 1950. do 2020. Zadar: Sveučilište u Zadru, Odjel za informacijske znanosti. [online], 2020. str. 10. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/403273> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

Grafikon 2: Linija rasta višeautorskih radova tokom godina izlaženja Bosniace

Tabela afiliacije autora prema državama koja slijedi u nastavku je urađena s ciljem ispitivanja mreža saradnika da bi se ustanovila internacionalnosti i recepcije časopisa. Važna je, jer preko nje je moguće ustanoviti međunarodnu transformaciju časopisa *Bosniaca* i njenu sve veću prepoznatljivost i priznatost u široj naučnoj zajednici.

Tabela 6: Afiliacija autora u Bosniaci po državama iz kojih dolaze

AFILIJACIJA AUTORA PO DRŽAVAMA												
Država	(1996) Br.1	(1997) Br.2	(1998) Br. 3	(2000) Br.4-5	(2002) Br. 6-7	(2003) Br. 8	(2005) Br.9-10	(2006) Br. 11	(2007) Br. 12	(2008) Br. 13	(2009) Br. 14	(2010) Br. 15
BiH	16	6	19	16	24	23	21	14	16	19	23	15
Hrvatska	1						2		2	1		
Srbija					1				1	1	2	
Albanija				1					1			
Grčka				1								
Španija					1							
SAD						1		1				
Engleska						1			1			
Slovenija										1		
Rumunija										1		
Francuska										1		1
Njemačka											1	1
Estonija											1	
Holandija												1
Crna Gora												1
Ukupno	17	6	19	17	26	25	23	15	21	24	27	19
Država	(2011) Br. 16	(2012) Br. 17	(2013) Br. 18	(2014) Br. 19	(2015) Br. 20	(2016) Br. 21	(2017) Br. 22	(2018) Br. 23	(2019) Br. 24	(2020) Br. 25	(2021) Br. 26	(2022) Br. 27
BiH	12	15	10	12	10	10	14	13	12	11	8	9
Hrvatska				1				2	3	2	2	2
Srbija	2		2				1	1	3	2	2	3
SAD		1										
Crna Gora							1		1	1		
Slovenija	1	1							1			1
Rumunija										1	1	
Francuska							1	1				
Estonija								1				
Holandija			1	1		1						
Makedonija	1								1			
Azerbejdžan			1									
Ukrajina						1						
Rusija										1		
Ukupno	16	17	14	14	10	12	17	18	21	18	13	15

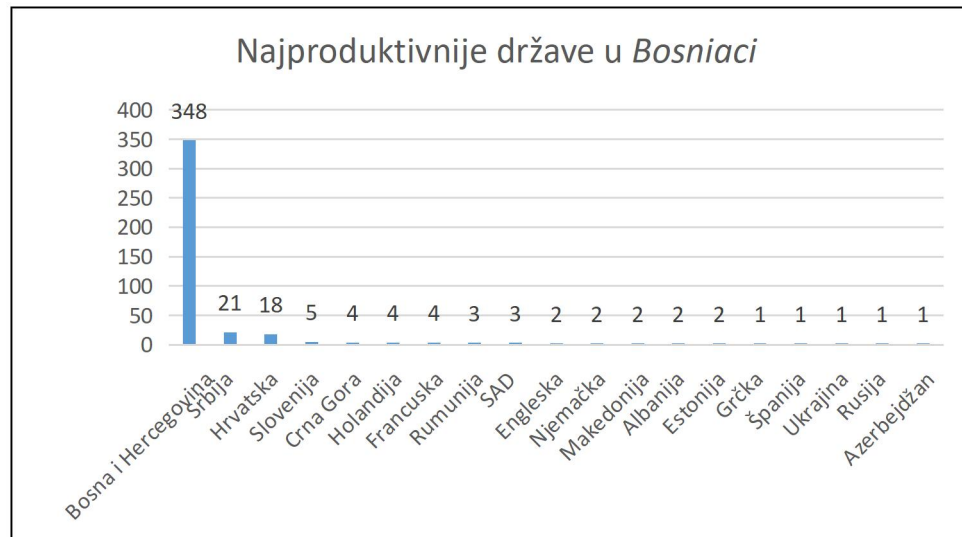
Ukupno je iz Bosne i Hercegovine bilo 348 radova (82. 08%), iz Srbije 21 (4.95%), iz Hrvatske 18 (4.25%), Slovenije 5 (1.18%), po 4 iz Crne Gore, Holandije, Francuske (2.83%), po 3 iz Rumunije, SAD-a (1.42%), po 2 iz Engleske, Njemačke, Makedonije, Albanije, Estonije (2.36%), te po 1 iz Grčke, Španije, Ukrajine, Rusije i Azerbejdžana

(0.94). Velika većina radova je iz Bosne i Hercegovine, dakle, matične države. Regionalni karakter ovog časopisa je 18% što svakako nije zavidna brojka, ali prognoze pokazuju da časopis teži ići u pravcu međunarodnog razvoja i privlačenja što više stranih autora pogotovo zato što se članci objavljuju dvojezični: na bosanskom, ali i paralelno na engleskom jeziku, ali i indeksiranost časopisa u međunarodnim bazama podataka promoviše, a Ipodiže njegov ugled i time zainteresovanost stranih autora za objavljivanjem svojih radova u njemu.

Mogući razlog izostanka drugih autora je jezička barijera, jer je većina radova objavljena na standardnim jezicima sa prostora bivše Jugoslavije, što je praksa za „periferne nauke“ ili discipline koje se tek konstituiraju kao nauke na određenom području i koriste etnički / maternji jezik u naučnom objavljivanju.⁴⁴

Kako bi prethodnu tabelu učinili preglednijom, izrađena je i grafikon sa istim rezultatima.

Grafikon 3: Najproduktivnije države u *Bosniaci*

⁴⁴ Dizdar, Senada i Isanović Hadžiomeroević Amina. Časopis *Obrazovanje odraslih*: bibliografska opremljenost i sadržajna analiza objavljenih članaka (2001-2017). *Obrazovanje odraslih : časopis za obrazovanje odraslih i kulturu*. [online], 18 (1), 2018. str. 73-100. Dostupno na: https://www.dvv-international.ba/fileadmin/files/bosnia-and-herzegovina/Documents/Casopis_I_2018.pdf (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

Poslije rezultata o najproduktivnijim državama slijede rezultati o najproduktivnijim gradovima, odnosno iz kojih to gradova u redakciju časopisa *Bosniaca* pristižu i objavljuju se najviše radova.

Naziv gradova iz koje autori/autorice dolaze pojavljuje se tek od broja 11 (2006), tako da je bilo potrebno samostalno istražiti mjesta rada i boravka autora povezujući ih sa sjedištem institucije u kojima su obično radili u tom trenutku ili ako nisu vezani za instituciju kao pojedini književnici, mjesto njihovog prebivališta u godini objave rada.

Od 42 grada iz Bosne i Hercegovine radovi dolaze iz 9 gradova (Sarajevo, Gradačac, Brčko, Tuzla, Mostar, Livno, Zenica, Bihać, Fojnica), iz Hrvatske 4 grada (Zagreb, Osijek, Rijeka, Zadar), iz SAD-a 4 (New York, New Haven, Berkeley, Rochester) iz Srbije 3 (Beograd, Novi Sad, Vranje), iz Crne Gore 3 (Podgorica, Cetinje, Kotor), iz Slovenije 2 (Ljubljana, Maribor), iz Nizozemske 2 (Amsterdam, Hag), iz Njemačke 2 (Minhen, Hamburg) Ukrajine (Kijev), iz Engleske 2 (London, Cambridge) i po 1 grad iz Makedonije (Skoplje), Azerbejdžana (Baku), Italije (Trst), Rumunije (Bukurešt), Estonije (Talin), Albanije (Tirana), Grčke (Larisa), Poljske (Torun), Turske (Ankara), Francuska (Pariz) i Rusije (Sankt Peterburg).

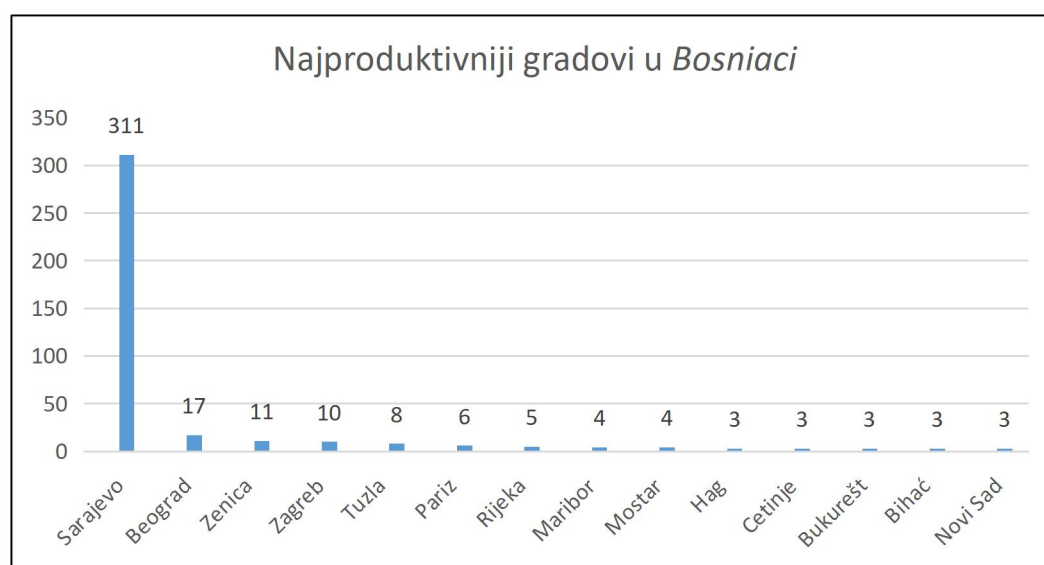
Na 424 članaka koliko ih ukupno ima u *Bosniaci*, pri računanju grada iz koje dolaze ukupno je sračunato 429 članka zbog zbog 4 zajedničke saradnje između različitih gradova. Tako je jedan članak rezultat saradnje dva autora-jednog iz Trsta, a drugog iz Sarajeva, drugi članak saradnje autora iz Berkeleya i Sarajeva, treći iz New Yorka i Sarajeva, a četvrti članak rezultat saradnje tri autora iz Hrvatske-Zagreba, Zadra i Rijeke.

Iz glavnog grada Bosne i Hercegovine je očekivano najviše objavljenih radova, njih 311, a ostalih 118 radova je iz svih drugih gradova. Najproduktivniji među njima nakon Sarajeva je Beograd sa 17 objavljenih radova, a zatim: Zenica 11, Zagreb 10, Tuzla 8, Pariz 6 itd. Preostali spisak se nalazi u grafikonu 4.

Iz slike je vidna neravnomjerna razdioba u kojoj čak 72, 5% autorstva čine autori sa sarajevskom adresom što je očekivan nalaz s obzorom da koncentraciju ljudskih potencijala u glavnom gradu, ali i veliki broj objavljenih radova zaposlenika matične ustanove časopisa Nacionalne i univerzitetske biblioteke smještene u Sarajevu. Osim autora iz Sarajeva kao najjačeg univerzitetskog centra u BiH, relativni udio su uspjeti ostvariti i autori iz drugih većih bh. gradova, regionalnih središta kao što su Zenica,

Tuzla, Mostar i Bihać (6,1%). Nestalan i neredovan doprinos autora iz drugih bosanskohercegovačkih gradova upućuje na mogući zaključak da su objavljeni radovi rezultat individualnog angažmana, a ne sistemskog i institucionalno poticajnog bavljenja naučnoistraživačkim i stručnim radom. Inozemni autori su ostvarili procenat od 21, 5%. pohvalan je doprinos autora iz regiona prije svega glavnih centara Srbije i Hrvatske- Beograda i Zagreba kao rezultat dobrih stručnih suradnji između ovih zemalja sa Bosnom i Hercegovinom, ali i prepoznavanje *Bosniace* kao renomiranog časopisa za plasiranje novih informacija iz struke.

Grafikon 4: Najproduktivniji gradovi u *Bosniaci*

Objavljivanje podatka o ustanovi u kojoj je autor zaposlen značajno je iz dva osnovna razloga. Pretpostavlja se da je naučni ugled ustanove povezan s kvalitetom članka. Podatak o ustanovi važan je i zbog lakšeg kontakta s autorom ukoliko uz članak nije posebno navedena kontakt adresa.⁴⁵

U *Bosniaci* je od prvog do trenutnog posljednjeg broja zabilježeno oko 124 kulturne, baštinske, naučne i prosvjetne ustanove kao što su: fakulteti, fakultetske biblioteke, nacionalne biblioteke, javne biblioteke, specijalne biblioteke, privatne biblioteke, gimnazije/srednje i osnovne škole, instituti, arhivi, muzeji, akademije nauka i

⁴⁵ Hebrang Grgić, Iva. Bibliografska opremljenost i dostupnost članaka u Hrvatskim znanstvenim časopisima. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. [online], 50, 1-2, 2007. str. 3. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/16942> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

umjetnosti, kulturna društva, stručni časopisi, domaći i međunarodni centri, izdavačke kuće i pozorište.

Naziv ustanove uz ime i prezime autora se počinje navodi od broja 4-5 (2000) kao i kontakt adresa ili mail autora. U narednoj broju 6-7 (2002) mail je sporadično naveden, ali je pripadnost instituciji tamo gdje je to moglo biti navedeno i stavljeno. U broju 8 (2003) nisu uopšte navedeni mailovi, ali jeste pripadnost instituciji, a isto se dešava i u broju 9-10 (2005). Tek od broja 11 (2006) ti podaci se standardizuju, te se navode ispod naslova svakog rada kao podaci o autorstvu.

Prema rezultatima istraživanja, matična ustanova *Bosniace*, Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine je daleko najproduktivnija sa ukupno 180 članaka napisanih od strane svojih uposlenika. Nakon toga slijedi Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu sa 44 rada, a uglavnom su to radovi profesorica, ali i profesora Odsjeka za komparativnu književnost i bibliotekarstvo/informacijske nauke.⁴⁶ Naučni ugled ove ustanove i bavljenje bibliotekarstvom na akademskom nivou potvrđuje kvalitetu radova autora/ica koji je predstavljaju.

Što se tiče regionalnih saradnji, NUBBiH ih je najviše ostvario sa Narodnom bibliotekom Srbije sa 12 radova njihovih uposlenika, a zatim i sa Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu sa 8 radova. Univerzitetska biblioteka "Svetozar Marković" u Beogradu, Sveučilište u Zagrebu, te Institut informacijskih znanosti u Mariboru su poslali i objavili po 4 rada, a Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević" Cetinje 3 rada, ali i Međunarodni centar ISSN u Pariz sa isto toliko. Što se tiče ostalih domaćih najažurnijih ustanova, tu su Orijentalni institut u Sarajevu i Biblioteka grada Sarajeva sa po 5 radova. Interesantno je da se među svim ostalim institucijama s najvećom produktivnošću skoncentrisanih u Sarajevu na sedmom mjestu našla i jedna srednja škola-Prva gimnazija u Zenici zahvaljujući njenoj voditeljici biblioteke koja je časopisu *Bosniaci* ponudila interesantan sadržaj u svojim radovima.

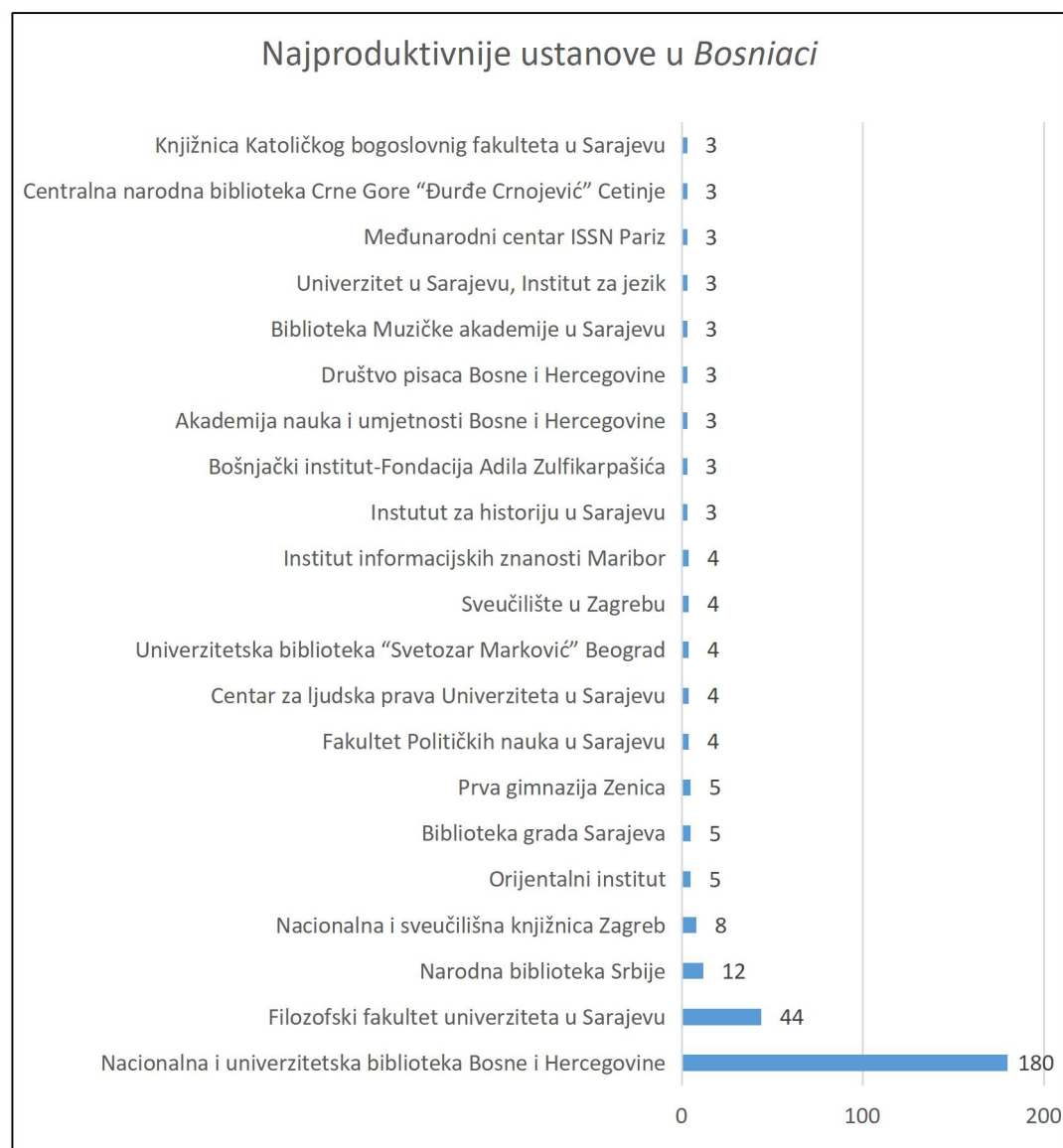
---

⁴⁶ Oni inače pružaju stručnu i moralnu podršku samom časopisu kako u ulozi autora/ica i saradnika, tako i u ulozi posvećenih promotora u vlastitim akademskim zajednicima među studentima, ali i promocija za širu javnost koja se kontinuirano održavaju u prostorijama NUBBiH svake godine pri izlasku novog broja časopisa.

Tabela 7: Naproductivnije ustanove u Bosniaci

NAJPRODUKTIVNIJE USTANOVE U BOSNIACI		
	Ustanova	Broj članaka
1.	Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine	180
2.	Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu	44
3.	Narodna biblioteka Srbije	12
4.	Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb	8
5.	Orijentalni institut u Sarajevu	5
6.	Biblioteka grada Sarajevu	5
7.	Prva gimnazija Zenica	5
8.	Fakultet Političkih nauka u Sarajevu	4
9.	Centar za ljudska prava Univerziteta u Sarajevu	4
10.	Univerzitetska biblioteka “Svetozar Marković” Beograd	4
11.	Sveučilište u Zagrebu	4
12.	Institut informacijskih znanosti Maribor	4
13.	Institut za historiju u Sarajevu	3
14.	Bošnjački institut-Fondacija Adila Zulfikarpašića	3
15.	Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine	3
16.	Društvo pisaca Bosne i Hercegovine	3
17.	Biblioteka Muzičke akademije u Sarajevu	3
18.	Univerzitet u Sarajevu, Institut za jezik	3
19.	Međunarodni centar ISSN Pariz	3
20.	Nacionalna biblioteka Crne Gore “Đurđe Crnojević” Cetinje	3

Grafikon 5: Najproduktivnije ustanove u *Bosniaci*

Od 124 ustanove univerziteti i fakulteti čine njih 25, fakultetske i univerzitetske biblioteke 12; nacionalne biblioteke 13; osnovne, srednje škole i gimnazije 9; javne biblioteke 15; specijalne biblioteke 6; naučni instituti 7; centri 6; časopisi 5; muzeji 4; udruženja i društva 4; izdavačke kuće 3; akademije 2; arhiv 1; firme 2 i ostalo 11.

Diverznost ustanova iz kojih dolaze autori objavljenih radova kako domaćih, tako i regionalnih zapravo dokazuje raspršenost tema. Također, izostaje sistemski angažman uposlenika ovih institucija u objavljivanju naučnih radova, već to ovisi o entuzijazmu pojedinica iz struke. Domaća bibliotečka zajednica nije dovoljno prepoznala važnost objavljanja naučnih radova za napredovanje u struci.

3.3. Spolna struktura autora

Jedan vrlo važan segment vrednovanja je spolna struktura časopisa *Bosniace*, odnosno težnja da se odgovori na istraživačko pitanje: kakva je zastupljenost autora s obzirom na spol? Spolnom strukturom se nastojala dokazati pretpostavka da se bibliotekarstvo s razlogom i u široj javnosti percipira kao “ženska struka”.

Analiza je obuhvatila sve radove u *Bosniaci* (osim uvodnika koje se pisali glavni urednici muškarci) uključujući Prikaze i Priloge. Prema analizi, od ukupno 264 autora u *Bosniaci*, 152 je autorica, što čini 58%, a 112 autora, što je 42%. Tu se ne osjeti značajna prednost autorica u odnosu na autore. Međutim, kada pogledamo rezultate objavljenog broja članaka u časopisu, žene se pokazuju daleko produktivnijim u pogledu doprinosa i razvoja časopisa.

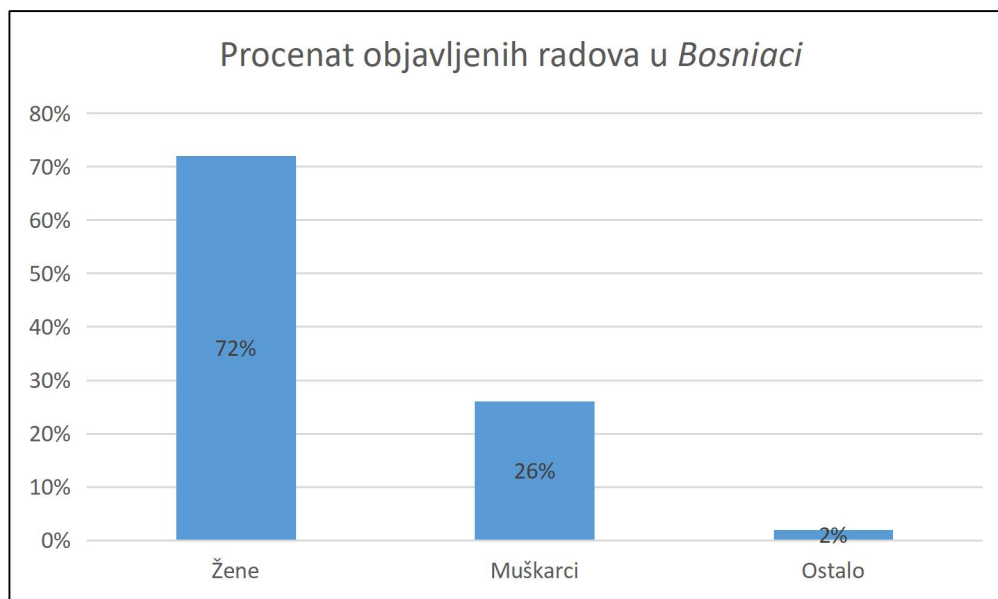
Grafikon 6: Zastupljenost ženskih naspram muških autora u *Bosniaci*

Pa tako od 424 rada, 305, 5 (71%) su napisali žene kako samostalno, kako u koautorstvu, dok su muškarci objavili 110,5 (26%) radova. Ostali procenti (2%) idu

na 8 radova od kojih su: 4 anonimnih autora, 1 UNESCO, 1 IFLA, 1 Kulturni forum BiH, te 1 potpisan inicijalima.

Grafikon 7: Procenat objavljenih radova u *Bosniaci* prema spolu autora

Najčešće su autori u *Bosniaci* objavili samo jedan ili najviše dva do tri rada, osim dva glavna i odgovorna urednika i direktora NUBiH koji su u periodu svog djelovanja pisali u više brojeva: dr. Enes Kujundžić (7 radova), dr. Ismet Ovčina (16 radova).

Pored njih treba spomenuti Muju Koštica (bibliograf za retrospektivnu bibliografiju Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine) sa 5 objavljenih radova, Senada Čelikovića (voditelja odjeljenja biblioteke na Ekomomskom fakultetu Univerziteta u Tuzli) sa 3 napisana rada. Također, 3 rada je u *Bosniaci* objavio profesor na Odsjeku za komparativnu književnost i informacijske nauke Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu Mario Hibert.

Autorice, s druge strane, žene pišu kontinuirano, pa tako imaju i neke stalne rubrike unutar kojih pišu ili tematiku kojim se bave. Tako npr. najproduktivnija autorica, Amra Rešidbegović (24 rada), inače zaposlenica NUBBiH, više godina u više brojeva piše kratki pregled o izdavačkoj djelatnosti NUBBiH za određenu godinu, a slično je i

sa Zijadom Đurđević-Alidžanović, također uposlenicom NUBBiH koja godišnje piše priloge o edukaciji bibliotekara i stručnom ispitu za prethodnu godinu.

I ostale su svakako vrijedne pažnje, jer su kao zaposlenice matične institucije producirale vrlo zanimljive članke iz svojih oblasti djelovanja. Također, na ovom spisku su tri imena aktuelnih profesorica na Odsjeku za komparativnu književnost i informacijske nauke Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu: Senade Dizdar, Lejle Kodrić Zaimović, Lejle Hajdarpašić, Džejla Khattab i Nadine Grebović Lendo današnje voditeljice Biblioteke Filozofskog fakulteta i direktorice Biblioteke Univerziteta u Sarajevu.

Iako su direktori biblioteke i glavni i odgovorni urednici ovog časopisa od njenog postojanja muškarci, prethodna istraživanja pokazuju da su žene znatno angažovanije u radu na unaprijeđivanju bibliotečke struke, u području: autorstva, uredništva i redakcije, te znatno posvećenije dvadesetšestogodišnjem angažmanu na razvoju *Bosniace* kao časopisa od izuzetnog značaja za domaću, pa i regionalnu i međunarodnu naučnu i istraživačku zajednicu.

U tzv. “profesijama za žene”, uglavnom vladaju muškarci. Naročito je to vidljivo u manjim zemljama, uključujući i Bosnu i Hercegovinu. U bibliotečkoj profesiji koju u najvećem procentu obavljaju žene (to pokazuju statistike u cijelom svijetu), a u kojoj vrlo teško uspijevaju postati liderke. Ovo dodatno pojačava i patrijarhalni kōd koji ženu smješta izvan kruga moći. Ako govorimo o američkom kontekstu koji se u ovom slučaju može primijeniti i na našu stvarnost, bibliotekarke svoj vrhunac karijere dosežu vođenjem pojedinih odjeljenja u biblioteci.⁴⁷ To potvrđuju i rezultati spolne strukture autora u *Bosniaci*.

U zaključku poglavlja o analizi identifikacijskih bibliografskih podataka u *Bosniaci*, napredak ovog časopisa je moguće vidjeti kroz zadovaljavanje međunarodnih standarda za uređenje časopisa.

Uzmemo li za primjer jednu bazu u kojoj je *Bosniaca* indeksirana npr. WoS, a na osnovu prethodnih analiza bibliometrijske opremljenosti časopisa on je zadovoljio sve

---

⁴⁷ Grebović-Lendo Nadina. Žene, liderstvo i biblioteke. *Bosniaca* 6 (16), 44–47, 2011.

od navedenih elemenata⁴⁸, naprije za *Evaluaciju*: ISSN, Naslov časopisa, Izdavača časopisa, URL (za online časopise), Pristup sadržaju, Prisustvo politike recenziranja i Kontakt detalje.

Zahtjevi za *Uredničku fazu i kriterije* su također zadovoljeni, a to su slijedeći:

Sastav uredništva, validnost izjava, recenzija, relevantnost sadržaja, detalji podrške, pridržavanje standarda zajednice, distribucija autora, te odgovarajuće citiranje literature.

U vezi *Ostalih kriterija kvalitete, Bosniaca* je potvrdila da ima:

Naučni sadržaj, naslov časopisa i njegov apstrakt na engleskom jeziku, bibliografske informacije na latinici, jasnoću jezika, blagovremenost i/ili broj publikacija, website funkcionalnost/format časopisa, pisanje pod moralnom odgovornošću, detalje o uredničkoj pripadnosti i detalje o autorskoj pripadnosti.

Što se tiče *Kriterija utjecaja* i oni su ispunjeni, jer Bosniaca vodi računa o svojim statističkim pokazateljima, pa tako npr. na web stranici časopisa postoji citatna analiza autora za svaki članak, te se vodi se računa o značaju objavljenog sadržaja što je posebno vidljivo posljednjih 6 brojeva. Slične zahtjeve imaju i ostale baze kojih je *Bosniaca* dio.

Nakon istraživanja formalnih karakteristika časopisa slijede sadržajna obilježja objavljenih članaka. U istraživanju formalnih obilježja članaka, ispitani su bibliografski elementi za identifikaciju i evaluaciju časopisa prema uputama Senade Dizdar, Adise Žero i Anje Mastilović koje su poslužile i u istraživanju sadržaja časopisa. U segmentima *Sažetka* (Pomagalo u pretraživanju literature putem kojeg se primarni dokument dovodi u vezu sa upitom korisnika, više ili manje potpuni opis primarnog dokumenta, sredstvo u službama tekućih upozorenja i baza podataka, jer može biti efikasno sredstvo za informiranje o najnovijoj literaturi i dostignućima u određenom području; *Sažetaka na stranom jeziku* (Osvjetljavanje sadržaja dokumenata napisanih na nepoznatom jeziku (većina servisa i izdavača prakticira objavljivanje apstrakta na dva jezika, štampanje i distribucija apstrakta je i efikasno čuvanje svijeta informacija u, i za, određeno polje interesovanja pripadnicima jezički raznorodnih korisnika), *Ključne riječi* (Informacijska funkcija, pomagalo u

---

⁴⁸ Kriteriji za indeksiranje časopisa: WoS, Scopus i DOAJ: SCOPUS.[online]. Bosna i Hercegovina: Library Network Support Services Western Balkans Platform, 2020. Dostupno na: <https://lnss-bosnia-herzegovina.libguides.com/c.php?g=676970&p=4824155> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

pretraživanju, vodič kroz oblast), *Ključne riječi na stranom jeziku* (Informacijska funkcija, pomagalo u pretraživanju), *Kategorizacija članaka* (osigurava kvalitet časopisa) i *Rubriciranje*. Uz to su istraženi trendovi u odabiru tema koristeći se klasifikacijskom shemom tema i istraživačkih pristupa za biblioteke Järvelina i Vakkarija objavljenu u članku iz 1993. godine.⁴⁹

---

⁴⁹ Järvelin, Kalervo; Pertti Vakkari. Nav. dj. Dostupno i u: Järvelin, Kalervo; Pertti Vakkari. Appendix 2: Methods, research strategy. 1993. // International library and information science research : a comparison of national trends / by Maxine K. Rochester and Pertti Vakkari [on behalf of IFLA's] Section on Library Theory and Research. Str. 29-30. Dostupno na: <http://www.ifla.org/VII/s24/pub/iflapr-82-e.pdf> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

4. Sadržajna analiza članaka u *Bosniaci*

Naredni istraživački zadatak odnosi se na sadržajnu analizu objavljenih članaka, pri čemu je bila posmatrana naučno-stručna komunikacija unutar časopisa odnosno nivo na kojem su autori iz prakse i teorije objavljivanjem svojih radova sudjelovali u razvoju bosanskohercegovačkog bibliotekarstva kao struke i kao znanosti. Pažnja je usmjerena na sadržajne elemente: ključne riječi i sažetke, te tematski fokus, odnosno analizu najčešće obrađivanih tema i upotrebljivanih termina. Nastojanja su da se ponude odgovori na pitanja o tome: koje su ključne riječi s najvećom frekvencijom, da li svi članci imaju svoj sažetak i ključne riječi i od kada sažetci i ključne riječi postoje paralelno i na engleskom jeziku, u koje su to tematske cjeline razvrstani posmatrani članci, kakav je omjer među zastupljenim cjelinama, te koje su teme najzastupljenije unutar navedenih tematskih cjelina.

Glavni cilj je ustvrditi i analizirati najčešće teme koje donosi ovaj časopis, njihovu aktuelnost, odnosno kvalitetu samog sadržaja. Istraživanje sadržajne analize časopisa *Bosniaca* je rađeno po uzoru na slična istraživanja Ane Barbarić, Ivane Hebrang Grgić i Aleksandre Horvat pod nazivom *Metodološki i sadržajni aspekti naučno istraživačkih radova objavljenih u Vjesniku bibliotekara Hrvatske od 1998. do 2006. godine*, te Senade Dizdar i Amine Isanović Hadžiomerović *Časopis Obrazovanje odraslih-bibliografska opremljenost i sadržajna analiza objavljenih članaka (2001-2017).*”

Prilikom istraživanja naišli smo na određene poteškoće ili ograničenja u istraživanja u koji se tiče kategorije radova/članaka, jer je navođenje kategorija članka tek uvedeno i standardizovano od broja 23 (2018), dakle posljednjih 6 brojeva. Iako je bilo moguće lično procijeniti kategoriju ostalih radova iz ostalih brojeva, nužno bi došlo do pogrešaka, što bi oduzelo na relevantnosti i pouzdanosti cjelokupnog istraživanja, pa je taj dio izuzet. Obradeni su samo oni podaci o kategoriji rada u rasponu u kojem su se počeli navoditi od broja 22 (2018) do broja 27 (2022). Još jedan izazov bio je segment *Teme* broja s obzirom na to da je *Bosniaca* odredila tematiku samo u četiri broja svog izlaženja. Razlog za to je što je ovaj časopis od početka izlaženja svoj sadržaj dijelio u tematske cjeline koje je iz broja u broj prolagođavao i proširivao dok nisu dobile svoj standardni izgled zbog promjena u bibliotečkom poslovanju uzrokovanih razvojem tehnologije, a i novih uređivačkih politika časopisa.

U prvom broju *Bosniace* koja je tematski zadata su zapravo objavljeni sakupljeni radovi priloženi i pročitani na stručnom savjetovanju posvećenom Bibliografiji Bosne i Hercegovine održanog u Sarajevu početkom novembra 1995. godine, jer je rad na izradi tekuće i retrospektivne bibliografije bio ključan u obnovi ratom uništene kolekcije NUBBiH.

U drugom broju su objavljeni radovi na temu Historije štamparstva Bosne i Hercegovine. Broj 6-7 je najvećim dijelom povećen desetogodišnjici razaranja Vijećnice, a u broju 8 je Redakcija časopisa *Bosniace* pružila priliku nekolicini arhitekata, naučnih i kulturnih radnika, pa i političara da daju svoje viđenje nastavka obnove i buduće namjene objekta Vijećnice.

Kako bi se ustvrdili najčešće upotrebljavani termini, istražene su ključne riječi objavljene uz radove. Ključne riječi mogu svjedočiti o raznovrsnosti tema, pristupa, teorijskih modela i disciplinarnih pozicija u analiziranim tekstovima.⁵⁰

4.1. Analiza ključnih riječi i sažetaka

Ključne riječi kao element svakog članka, naročito onih u znanstveno stručnim člancima, osiguravaju vidljivost autora kroz citiranja koja se vrše te samog rada unutar područja kojim se autor bavi. Upute za autore obvezni su element svakoga naučnog i stručnog časopisa i idealno su mjesto na kojem bi se trebale nalaziti upute za izradu ključnih riječi. Upute za izradu ključnih riječi trebale bi biti jasne, ako se očekuje da ih autor samostalno izrađuje kako bi se izbjegle raznolike subjektivne interpretacije pojmova kojima se određeni rad bavi, osobito ako se radi o temama koje imaju „kontroverzne“ konotacije u određenim sferama društva. Ključne riječi su također jedan od glavnih elemenata koji pomaže indeksirima (katalogizatorima i klasifikatorima) prilikom predmetne obrade, odnosno pri postupcima indeksiranja određenog članka ili cijelog časopisa. Ključne riječi su najupotrebljavanije od strane krajnjih korisnika koji pretražuju informacijske sisteme, baze podataka u potrazi za informacijama na temu koja ih zanima. U slučajevima kada ključne riječi ne prate

---

⁵⁰ Dizdar, Senada i Isanović Hadžiomeroević Amina. Časopis Obrazovanje odraslih: bibliografska opremljenost i sadržajna analiza objavljenih članaka (2001-2017). Obrazovanje odraslih : časopis za obrazovanje odraslih i kulturu. [online], 18 (1), 2018. str. 73-100. Dostupno na: https://www.dvv-international.ba/fileadmin/files/bosnia-and-herzegovina/Documents/Casopis_I_2018.pdf (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

sadržaj rada korisnik neće dobiti zadovoljavajuće rezultate pretraživanja. Ključne riječi bitan su segment svakog stručnog i naučnog članka jer su najčešće one jedini način da se dođe do konkretnijeg sadržaja nekoga rada. Kao što možemo vidjeti, dodjeljivanje sadržaju pravilnih ključnih riječi stvara kontrolirani i povezani sistem članaka unutar naučnih područja koji omogućava predmetnom stručnjaku kvalitetniji opis, krajnjem korisniku kvalitetne rezultate pretraživanja te u konačnici autoru osigurava radove koji će biti citirani i visoko pozicionirani unutar naučne zajednice. One su neizostavan dio naučnih i stručnih radova jer se putem njih omogućuje grupiranje radova iz istih područja, povećava vidljivost rada određenog autora, institucije kao i otkrića na naučnim područjima, disciplinama itd.⁵¹

Ključne riječi se u časopisu *Bosniaca* objavljuju uz članke od broja 4-5 (2000). Kako bi upotpunili istraživanje za prethodna tri broja: 1 (1996), 2 (1997) i 3 (1998), iskoristili smo predmetne odrednice iz online kataloga Cobiss⁵² kao zamjenu za ključne riječi koje nedostaju u člancima.

Analiza pokazuje da je ukupno 1266 (hiljadu dvjesto šezdeset i šest) ključnih riječi objavljeno uz članke od broja 4-5 (2000), pa sve do broja 27 (2020), (od toga najviše je onih koji se spominju jedanput ili dva puta). Kada se na to doda broj predmetnih odrednica iz Cobissa, ukupan broj ključnih riječi u *Bosniaci* iznosi 1404 (hiljadu četiristo i četiri).

Rezultate koje smo pri tom dobili su slijedeći:

Digitalizacija s 25 upotreba riječ s najvećom frekvencijom, (ako izuzmemo geografsku odrednicu Bosne i Hercegovine) tj., riječ koja se najviše spominje od strane autora unutar časopisa.

U vremenu kad se koncept komuniciranja i informisanja promijenio, digitalizacija kao primjena tehnologije u postojeće poslovne procese predstavlja čuvanje građe za budućnost i time vrlo logično jedna od najvažnijih preokupacija informacijskih stručnjaka i u *Bosniaci*.

Digitalizaciju slijede ključne riječi arhiv/arhiviranje/arhivska građa, zatim bibliografije, slijedi kooperativni online bibliografski sistem i servisi-Cobiss,

---

⁵¹ Golub, Antonija. Analiza ključnih riječi u znanstvenim i stručnim radovima portala Hrčak. Završni rad. Zadar: Sveučilište u Zadru-Odjel za informacijske znanosti. [online], 2019. str. 1. Dostupno na: <https://dabar.srce.hr/islandora/object/unizd%3A3364> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

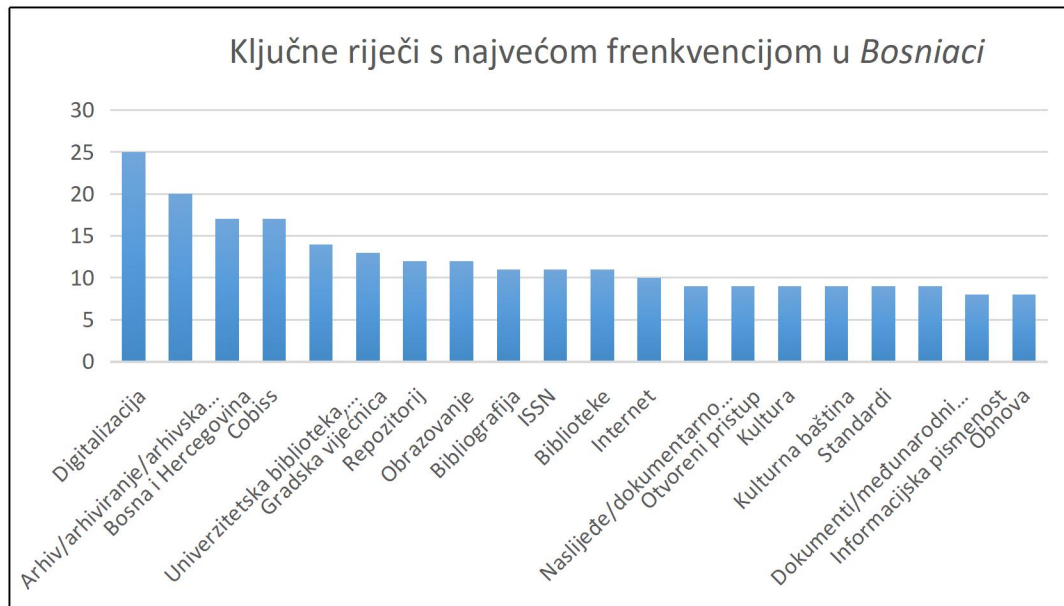
⁵² Cobiss, 2023. Dostupno na: <https://bh.cobiss.net/> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

institucijska odrednica časopisa: Bosna i Hercegovina i Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine-NUBBIH, te Gradska vijećnica. Ostale ključne riječi vežu se za aktualnu terminologiju bibliotečke struke poput: kooperativnog online bibliografskog sistema i servisa Cobiss, repozitorija i otvorenog pristupa, informacijske pismenosti, serijskih publikacija, katalogizacije, obaveznog primjerka itd. Ključne riječi poput: bibliografije, obnove i rekonstrukcije su se najviše spominjale u ranim fazama ovog časopisa koji je i pokrenut iz nužnosti obnove kolekcija NUBBIH.

Tabela 8: Ključne riječi s najvećom frekvencijom u Bosniaci

KLJUČNE RIJEČI S NAJVEĆOM FREKVENCIJOM U BOSNIACI			
Ključna riječ	F	Ključna riječ	F
Bosna i Hercegovina	31	Časopisi	8
Digitalizacija	25	Autorsko pravo	8
Arhiv/arhiviranje/arhivska građa	20	Arhivi	8
Bibliografije	19	Biblioteka	8
Cobiss	17	Prostor/bibliotečki prostor/prostor biblioteke	7
Univerzitetska biblioteka, NUBBIH	17	Europeana	7
Biblioteke	16	Baze podataka	7
Gradska vijećnica	13	Rekonstrukcija	6
Obrazovanje	13	Visokoškolske biblioteke	6
Standardi	13	Katalogizacija	6
Repozitorij	12	MARC	6
ISSN	12	CRIS/ E-CRIS.BH	6
Bibliografija	12	Obavezni primjerak	6
Internet	10	Specijalne zbirke	6
Štamparstvo	10		
Serijske publikacije	10	Sarajevo	6
Naslijeđe/dokumentarno naslijeđe/kulturno naslijeđe	9	Kulturno naslijeđe	5
Otvoreni pristup	9	Rukopisi	5
Kultura	9	Narodna biblioteka Srbije	5
Kulturna baština	9		5
Dokumenti/međunarodni dokumenti/arhivski dokumenti	9		

Grafikon 8: Ključne riječi s najvećom frekvencijom u *Bosniaci*

Nakon što smo ključne riječi sagledali u kontekstu sadržaja, sagledat ćemo ih i u kontekstu učestalosti njihovog pojavljivanja uz sažetke. Prema tome, naredni istraživački zadatak odnosi se na ključne riječi koje se obično pojavljuju uz sažetke i zajedno čine važne elemente u vrednovanju kvalitete članaka, jer im je osnovna svrha učiniti ih vidljivim. Istraživali smo koliko članaka po svakom broju časopisa sadrži sažetak i ključne riječi.

Sažetak je pomagalo u pretraživanju literature i potpuni opis primarnog dokumenta. Važno je da je on zastupljen i na stranom jeziku, obično engleskom kako bi mogao osvijetliti sadržaj dokumenta napisanih na nepoznatom jeziku (za strane korisnike je to bosanski jezik).

Ovdje je urađena samo kvantitativna analiza, koja pokazuje razvoj uređivačke politike na unapređenju kvaliteta časopisa.

Namjena sažetaka u časopisu je da, prateći primarni dokument, bude upotrebljiv kao sredstvo za brzo određivanje relevantnosti članka, a zatim da, kao dio pune bibliografske referense, bude uključen u bibliotečko-bibliografske informativne sisteme. Tako se sažetak pojavljuje kao zajednički element sistema koga tvore primarne i sekundarne publikacije. Iz te dvije osnovne namjene tradicionalnog sažetka proizilazi i zahtjev za usklađivanjem njegove strukture sa strukturom dokumenta, ali i njegove usklađenosti sa ostalim strukturama sistema u kojima predstavlja važnu pristupnu tačku u obezbjeđenju relevantnih dokumenata. U tom okviru sažetak je dio

primarne publikacije, naprimjer, časopisa kao najznačajnijeg sredstva za širenje naučnih informacija. Sa stanovišta difuzije naučnih informacija časopisi kao komunikacijski medij imaju dvojaku ulogu-oni u isto vrijeme služe i kao nosioci informacija i kao čuvari, odnosno arhivari te informacije. Članak objavljen u časopisu mora biti standardiziran i usklađen sa stepenom složenosti bibliotečko-informacionog sistema i njegovih dijelova. Osnovni elementi za identificiranje članka u časopisu su: naslov članka, ime i prezime autora u zaglavlju, adresa autora, kategorizacija (originalni rad, stručni rad...), klasifikacija (npr. UDK-a), datum primitka članka u uredništvo, sažetak na jeziku članka i na drugom jeziku, ključne riječi ili deskriptori, tekući naslov. Za navođenje tih elemenata koriste se međunarodno relevantni standardi.⁵³

Tako je u časopisu *Bosniaca* u dijelu o Uputama autorima navedeno: naslov, sažetak (ne više od 250 riječi) i ključne riječi (tri do pet) na bosanskom/hrvatskom/srpskom/crnogorskom i engleskom jeziku

Tabela 9: Analiza sažetaka i ključnih riječi u *Bosniaci* po brojevima

ANALIZA SAŽETAKA I KLJUČNIH RIJEČI U BOSNIACI											
	Br.1	Br.2	Br.3	Br.4-5	Br.6-7	Br.8	Br.9-10	Br.11	Br.12	Br.13	Br.14
Sažetak	2/16	0/6	19/19	9/9	6/7	19/19	16/16	11/11	12/12	17/17	17/17
Ključne riječi	1	0	0	9	3	15	16	11	12	16	17
Sažetak/strani jezik	0	0	0	8	6	15	16	11	12	17	17
Ključne riječi/strani jezik	0	0	0	8	3	15	16	11	12	16	17

	Br. 15	Br. 16	Br. 17	Br. 18	Br. 19	Br. 20	Br. 21	Br. 22	Br. 23	Br. 24	Br.25	Br.26	Br.27
Sažetak	14/14	12/12	13/13	11/11	9/9	8/8	9/9	13/13	13/13	17/17	15/15	11/11	11/11
Ključne riječi	14	12	13	10	9	8	9	13	13	17	15	11	11
Sažetak/strani jezik	14	12	13	11	9	8	9	13	13	17	15	11	11

⁵³ Dizdar, Senada. *Od podatka do metapodatka*. Sarajevo : Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2011. str.178-188.

Ključne riječi/strani jezik	14	12	13	10	9	8	9	13	13	17	15	11	11
--	----	----	----	----	---	---	---	----	----	----	----	----	----

Prema prikazanom, prva dva broja od osnivanja časopisa br. 1 (1996) i br 2. (1997) izlaze skoro bez sažetaka i ključnih riječi kako na bosanskom, tako i na engleskom jeziku. Broj 3. (1998) iako ima sve sažetke na bosanskom jeziku, njih ne prate ključne riječi, niti paralelni prijevod na engleski jezik. Od broja 4-5 (2000) urednici *Bosniace* počinju voditi računa o sažetku i ključnim riječima na dva jezika domaćem i stranom, pa se tek od broja 9-10 (2005) časopis u tom pogledu standardizuje.

U narednom dijelu rada bit će predstavljeni rezultati čiji je cilj bio analizirati sadržaj časopisa u odnosu na temeljne tematske cjeline časopisa.

4.2. Tema broja

Časopis *Bosniaca* općenito nije tematski definisan. Iako u prva dva broja postoji određena tema, kao i u još dva broja u prvim godinama objavljivanja časopisa, za sve ostale brojeve uređivački kolegij nije definisao teme.

One teme koje jesu definisane tiču se napora Nacionalne i univerzitetske biblioteke da obnovi nacionalnu građu, odnosno kolekciju *Bosniace* koja je stradala u ratu artiljerijskim granatiranjem zgrade Vijećnice 1992. godine.

Dragocjene zbirke rukopisa, starih štampanih knjiga, arhivske građe i druge vrste dokumentarnog naslijeđa-pamćenje brojnih generacija Bošnjaka, Srba, Hrvata, Jevreja i pripadnika drugih naroda u Bosni i Hercegovini, nestali su u plamenu. Centralni katalog, zajedno sa glavninom nenadoknadivih kolekcija bosanskohercegovačkih časopisa, koji su publikovani od sredine 19. stoljeća, pa do 1992. godine, najvećim dijelom su izgubljeni. Historijska zgrada Vijećnice-gradska kuća-koja je 1996. godine obilježavala svoju 100-tu godišnjicu, simbol grada Sarajeva i mjesto susretanja brojnih generacija studenata sarajevskog Univerziteta, reducirana je na beživotnu školjku.⁵⁴

⁵⁴ Kujundžić, Enes. Deset godina od razaranja Vijećnice-Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine (1992.-2002.) *Bosniaca*. 6 (6-7), 2002. str. 1.

Zbog toga je bio nužan rad na izradi tekuće i retrospektivne bibliografije Bosne i Hercegovine. O tome se raspravljalo na simpoziju održanom u Sarajevu 1995. godine, te su radovi učesnika objavljeni u prvom broju *Bosniace*. Broj 6-7 i broj 8 govore o samoj zgradi Vijećnice i njenom značaju za članove i usposlenike, građane Sarajeva i čitavu državu; objavljeni su književni radovi o sudbini Vijećnice, ali i predložena arhitektonska rješenja i vizije buduće namjene i izgleda Vijećnice.

Tabela 10: Tema broja u Bosniaci

TEMA BROJA U BOSNIACI	
Broj i godina	Tema
Br.1 (1996)	Bibliografija Bosne i Hercegovine
Br. 2 (1997)	Iz historije štamparstva Bosne i Hercegovine
Br. 6-7 (2002)	Deset godina od razaranja Vijećnice (1992-2002)
Br. 8 (2003)	Obnova i buduća namjena Vijećnice

Da bi odredili ostalu tematiku časopisa *Bosniaca*, a polazeći od dostupne literature, odlučili smo se koristiti model koje su koristile autorice Barbarić, Grgić i Hprvat u analizi *Vijesnika bibliotekara Hrvatske*⁵⁵ koji su u stvari preuzele od autora Vakkari, Järvelin, Rochester, Cano, Cheng Huanwen, Yontar i Yalvac.

Za uzorak smo odabrani svi članci od 1996.-2022. godine (uključuju gore navedene tematski određene brojeve), izuzimajući uvodnike. U uzorak smo odabrali sve kategorizirane članke. Promatrani su tako svi: izvorni znanstveni radovi, naučne bilješke, prethodna priopćenja, pregledni radovi, prikazi i prilozi. Time smo zadovoljili kriterij po kojem su Järvelin, Vakkari i ostali ranije spomenuti autori odabirali članke za svoja istraživanja.

Članke smo razvrstali prema sljedećim temama:

- bibliotekarstvo
- historija biblioteka
- izdavaštvo i historija knjige
- obrazovanje

⁵⁵ Barbarić, Ana; Hebrang Grgić, Ivana; Horvat, Aleksandra. Metodološki i sadržajni aspekti znanstveno istraživačkih radova objavljenih u *Vjesniku bibliotekara Hrvatske* od 1998. do 2006. godine. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 1 - 14, 50, 2007. str.8.

- metodologija istraživanja u bibliotekarstvu
- istraživanja o bibliotečkim i informacijskim službama (međubibliotečka pozajmica, istraživanja korisnika, istraživanja fonda, administracija)
- istraživanja o pretraživanju informacija (katalogizacija, klasifikacija, indeksiranje, baze podataka, bibliografije)
- istraživanja o traženju informacija (informacijski kanali i izvori, bibliotečke usluge, korištenje informacija)
- istraživanja o znanstvenoj i profesionalnoj komunikaciji (naučno izdavaštvo, citatne analize)
- ostale teme.

Tabela 11: Teme u Bosniaci

TEME U BOSNIACI	
Tema	Broj članaka
bibliotekarstvo	35
historija biblioteka	40
izdavaštvo i povijest knjige	91
obrazovanje	25
metodologija istraživanja u bibliotekarstvu	5
bibliotečke i informacijske službe	95
pretraživanje informacija	81
traženje informacija	17
znanstvena i profesionalna komunikacija	10
ostale teme (obnova i rekonstrukcija Vijećnice)	24

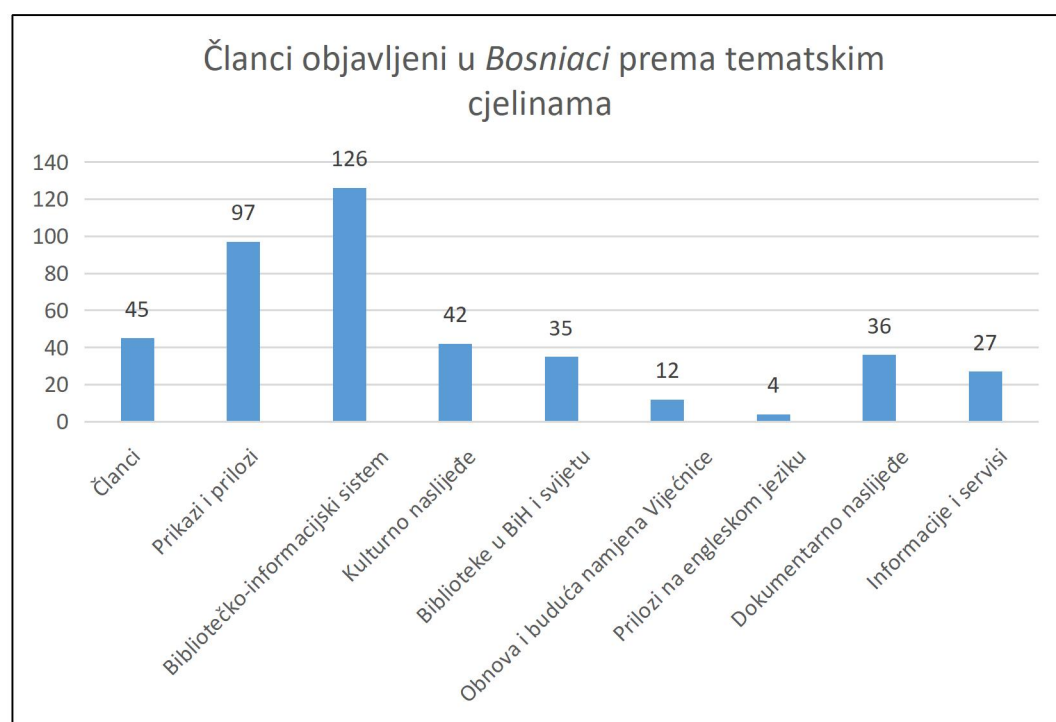
Na osnovu prikupljenih podataka, najveći broj radova, iako je u časopisu otvoren priličan broj novih tema, objavljen je iz temeljnog bibliotečkog područja bibliotečke i informacijske službe (95), što govori o govori o trajnoj važnosti ovog jezgrenog područja struke. Drugi po rezultatima je izdavaštvo i historija knjige (91), jer su to ubrojane recenzije knjiga, historijat knjiga iz fondova kao i izdavaštvo u cjelini. Iza toga slijedi pretraživanje informacija (81) koje je aktuelno posebno danas s promjenom načina obrade građe. Sve teme su svrstane u rubrike ili tematske cjeline koje olakšavaju snalaženje u sadržaju časopisa.

4.3. Rubriciranje

U *Bosniaci* su od prvog objavljenog broja postojale tematske cjeline (rubrike) unutar koji su organizovani članci. U Br. 1 to su Članci i prikazi; Br. 2 su samo Članci; Br.3 Članci, BIS i Kulturno naslijeđe; Br. 4-5 Članci, BIS, Biblioteke u BiH i svijetu, Kulturno naslijeđe, te Prikazi i prilozi; Br. 6-7 isto itd. Tematskih cjelina je obično bilo 5, te su nekad nekoliko brojeva zaredom ostajale nepromijenjene, a u nekima su mijenjane i nadopunjavane u zavisnosti od primljenih članaka, sve do Br. 20 kad su se te rublike standardizovale i u narednih sedam brojeva ostaju iste.

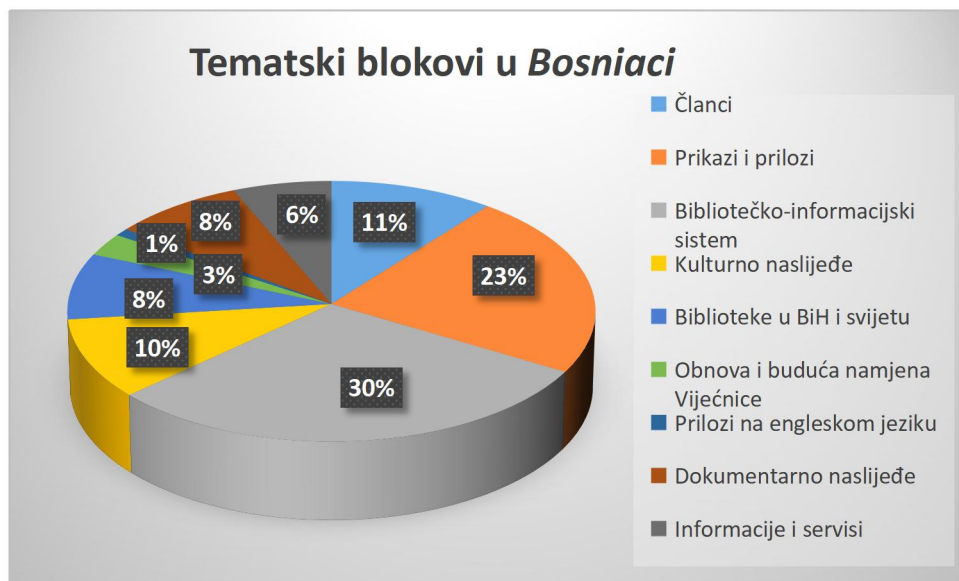
Analizom je utvrđeno da je od ukupno 424 najviše članaka objavljeno unutar tematske cjeline Bibliotečko-informacijski sistem, njih 126, zatim slijedi cjelina Prikazi i prilozi sa 97 radova, pa Članci sa 45 i Kulturno naslijeđe s 42 rada.

Grafikon 9: Članci objavljeni u *Bosniaci* prema tematskih cjelinama

Kada se ti rezultati procentualno predstave, oni izgledaju ovako: unutar tematske cjeline Bibliotečko-informacijski sistem radovi čine 29,7%, Prikazi i prilozi čine 22,9% ukupnog broja, Članci 10,6%, Kulturno naslijeđe 9,9%, Dokumentarno naslijeđe 8,5%, Biblioteke u BiH i svijetu 8,3%, Informacije i servisi 6,4%, Obnova i buduća namjena Vijećnice 2,8% i konačno Prilozi na engleskom jeziku 0,9%.

Grafikon 10: Procenat zastupljenosti tematskih cjelina u *Bosniaci*

Unutar tim tematskih cjelina raspoređeni su radovi koji nude širok spektar informacija iz različitih oblasti bibliotečkog djelovanja, a podjednako je moguće naći radove koji se bave prošlostu i kulturnim naslijeđem kao i one koji su orijentisani na budućnost struke kao što je čuvanje kulturnog naslijeđa procesom digitalizacije.

U novijoj historiji časopisa *Bosniace*, odnosno u njegovom preposljednjem broju značajan je broj izvornih naučnih radova na različite aktuelne teme poput: informacijskih usluga u toku pandemije, društvenog označavanja u okviru predmetne obrade građe, otvorene znanosti i dijeljenja znanstvenih radova, model bibliografske organizacije neomeđene građe prema IFLA-inim modelima FRBR, kriteriji za procjenu kvalitete časopisa i uključivanje u SCOPUS itd. To posebno raduje, jer pokazuje entuzijazam istraživača da *Bosniacu* iskoriste kao plaformu za plasiranje najnovih znanstvenih informacija iz bibliotečke struke.

Izostanak zadate teme autorima daje veću slobodu, a tematske cjeline su oformljene tako da svaki odobreni rad može naći svoju grupaciju ili mjesto pripadanja unutar njih.

Posljednji segment istraživanja unutar poglavlja sadržajne analize bit će predstavljene navedene kategorije radova.

Jedan od bitnih elemenata koje bi časopisi, i u njima objavljeni članci, morali sadržavati jest razvrstavanje, tj. Kategorizacija naučnih i stručnih članaka, ovisno o njihovom doprinosu nauci/ili struci.⁵⁶

Tabela 12: Kategorije radova u Bosniaci

KATEGORIJE RADOVA U BOSNIACI	
	Br. 22 - Br. 27
Uvodnik	6
Izvorni naučni rad	8
Pregledni rad	40
Stručni rad	30
Prikaz	22
Istraživački rad	1
Izlaganje na konferenciji	1

Navedena oznaka u gornjem lijevom uglu svakog rada koja se tiče kategorije članka počela se objavljivati tek od broja 22 (2017). Prema rezultatima iz navedenih 6 brojeva, najviše je objavljenih preglednih radova, zatim stručnih, pa prikaza. Na temelju navedenih podataka moguće je zaključiti da u časopisu *Bosniaca* dominiraju pregledni i stručni radovi. Broj izvornih naučnih radova je uglavnom povezan sa udjelom autora iz akademskog sektora tj. visškolskih ustanova (1 rad je iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, 2 Univerzitet u Sarajevu-Institut za historiju, 1 Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Zadru i Sveučilište u Rijeci, 3 Filozofski fakultetu u Sarajevu i 1 Fakultet Političkih nauka).

Uočava se porast broja izvornih naučnih radova u odnosu na uobičajeno prisutne pregledne i stručne stranke, što govori o samom profiliranju časopisa. Uočava se i porast priloga iz srodnih informacijskih nauka kakva je muzeologija sa priložima iz historije umjetnosti, arheologije, kulturne baštine, dakle iz niza društvenih i humanističkih disciplina.⁵⁷

⁵⁶ Pehar, Franjo. Bibliometrijska analiza Vijesnika bibliotekara Hrvatske: publikacijska aktivnost, autorstvo i suradnja od 1950. do 2020. Zadar: Sveučilište u Zadru, Odjel za informacijske znanosti. [online], 2020. str.14. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/403273> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

⁵⁷ Kodrić-Zaimović Lejla, Promocija 23. broja časopisa *Bosniaca*, 2019. Vidjeti u: Šimić, Anđelka. Međunarodni urednički odbor i vidljivost u međunarodnim bazama podataka. Oslobođenje. [online],

Uvodnike ili uvodnu riječ glavnog i odgovornog urednika ima svaki broj, jedan je rad preneseno izlaganje na konferenciji, a jedan navedeni istraživački rad se ticao rada više autora iz NUBBiH na izradi bibliografije.

U zaključku ovog poglavlja treba navesti da je *Bosniaca* zadovoljava one kriterije za časopis koji su mandatorni za uključivanje u svjetske baze, postojanje ključnih riječi i sažetaka je standardizirano i s godina je časopis sve jasnije tematski profilisan. To nije bilo uobičajeno od prvih godina izlaženja, ali se s vremenom uređivačka politika časopisa sve više unaprijeđivala.

2019. Dostupno na: <https://www.oslobodjenje.ba/magazin/kultura/medunarodni-urednicki-odbor-i-vidljivost-u-medunarodnim-bazama-podataka-441300> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

5. Budućnost časopisa *Bosniaca*

Časopisi su zasigurno najznačajniji komunikacijski medij u naučnom komuniciranju i respektabilan dio naučne aktivnosti zabilježen je upravo u časopisima koji predstavljaju komunikacijski kanal putem kojega se diseminiraju naučne informacije i promiče naučna spoznaja. Uzlazna putanja publiciranja u časopisima eksponencijalno raste još od sredine dvadesetog stoljeća, za razliku od linearne putanje monografskih publikacija. Posljednjih se desetljeća sve češće propituje opravdanost prikazivanja metričkih pokazatelja časopisa kao instrumenta za mjerenje kvalitete naučno-istraživačkog rada, posebice ako se uzme u obzir heterogenost naučnih područja. Međutim, kvaliteta i produktivnost još uvijek se definiraju standardima i kriterijima koji uvjetuju zastupljenost časopisa u relevantnim bazama podataka, a objava rada u časopisu koji je zastupljen i dobro pozicioniran u renomiranoj znanstvenoj bazi već je samo po sebi činjenica koji govori o stepenu kvalitete rada i jamči vidljivost široj naučnoj publici.⁵⁸

Bosniaca nesumljivo ima svijetlu budućnost pred sobom. Uredništvo je, kako to ističe Adisa Žero na jednoj od promocija ovog časopisa, “ponosno što *Bosniaca* iz godine u godinu povećava ljestvicu sa stanovišta kvaliteta, naučne i stručne relevantnosti i u potpunosti zadovoljava kriterije neophodne za publikovanje u meritornim bazama podataka.⁵⁹

---

⁵⁸ Jokić, Maja. Bibliometriški aspekti vrednovanja znanstvenog rada. Zagreb: Sveučilišna knjižara, 2005. str.67.

⁵⁹ Žero, Adisa. Promocija časopisa *Bosniaca* i Poljičkih isprava na 33. međunarodnom sajmu knjiga u Sarajevu, 2022. Dostupno na facebook stranici Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine:
https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0AiXWaYikA5M7ZbgakoiHyttC7So9B5iAiWkTZHyYoBYo9dQp3usYKxiNon4RJybMl&id=597384110412387&mibextid=Nif5oz (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

6. ZAKLJUČAK

Predmet ovog istraživanja je bibliografska opremljenost i sadržajna analiza članaka časopisa *Bosniaca* u periodu od 1996. do 2022. godine.

Svrha je bila dati uvid u naučnu aktivnost, tačnije strukturu i dinamiku naučnog komuniciranja na području bibliotečke/informacijske nauke u Bosni i Hercegovini, odnosno ponuditi iscrpne opservacije o efikasnosti dugogodišnje izdavačke djelatnosti NUBBiH u organizaciji i prezentaciji znanja korisnih za cjelokupnu istraživačku zajednicu bibliotečke struke.

Časopisi jesu odraz naučnog napretka i glavno sredstvo naučne institucionalizacije . Pokreću se s namjerom da izlaze trajno, kao što *Bosniaca od svog prvog* poslijeratnog broja nije prestala sa svojim objavljivanjem i nije prestala biti pokazatelj napretka bibliotekarstva u Bosni i Hercegovini kroz 26 godina od svog osnivanja. Posjeduje dosljedno spovedenu koncepciju i jedan je od najuzornije uređivanih časopisa u Bosni i Hercegovini.

Analiza pokazuje da je *Bosniaca* kontinuirano pokazivala napredak u okupljanju domaćih naučnika, ali i naučnika iz regije, Evrope i svijeta. Jezičko-geografski indikatori pokazuju da je na putu međunarodne transformacije s obzirom na povećanje broja stranih autora koji objavljuju u njemu, inozemnih, stručnih recezenata i članova uredništva, te njegovih danas dobro oblikovanih bibliografskih elementima zbog kojeg je časopis uvršten u svjetske, priznate baze podataka. Time se povećala njegova međunarodna vidljivost i recepcija u širim naučnim krugovima.

Još jedan pokazatelj njegovog napretka su porast broja saradnji, odnosno, koautorstava pri pisanju radova tokom godina. Ne smijemo izostaviti i njegovu redosvost izlaženja koji je pokazatelj velikog i važnog angažmana njenog izdavača, NUBBiH s obzirom na sve izazove s kojim se suočava: nezavidne finansijske situacije i malu naučno-istraživačku zajednicu da autorima i čitaocima omogući vrijednu platformu za proizvodnju i usvajanje novih znanja. Ta redovnost je uostalom i jedan od uvjeta dodjeljivanje važne ISSN oznake časopisu.

Časopis *Bosniaca* je svojom redovnošću izlaženja u naučnim zajednicama osigurao dobar ugled, jer ukazuje na dosljednost i odgovornost uređivačke politike. Također, NUBBiH kao izdavač ovog časopisa ima svoju znanstvenu relevantnost i dugogodišnju tradiciju krovne institucije za bibliotečku struku u državi kao i za

permanetno obrazovanja bibliotekara. Eletronsko ili online izdanje ovog časopisa omogućilo je njegovu bolju vidljivost i dostupnost široj naučno-istraživačkoj zajednici, a za regiju je stvorilo mogućnost da budu još bolje obaviješteni jedni o drugima i ostvare čvršću bibliotečku saradnju što pokazuju rezultati ovog istraživanja.

Bosniaca dakle ima svoju međunarodnu prisutnost, e-dostupnost, posjeduje urednike u znanstvenim i naučno-nastavnim zvanjima, te je otvorena ka naučnoj i stručnoj zajednici. Ona u svakom broju nudi obilje kvalitetnog sadržaja koji ide u korak s vremenom nudeći niz tekstova o dostignućima bibliotekarstva danas, u svijetu i kod nas. Time ona sumira noviju, poslijeratnu historiju razvoja bh bibliotekarstva. Preme tome, *Bosniaca* je ne samo izuzetno vrijedan naučni časopis, već opća društveno-kulturna vrijednost.

Ograničena na koje smo naišli tokom istraživanja su nestandardiziran i neujednačen način navođenja institucionalne pripadnosti autora, te određivanje tema članaka prema shemi zahtijevalo je ličnu procjenu, što je moglo utjecati na određene pogreške.

Sprovedenim istraživanjem se potvrdila pretpostavka da časopis *Bosniaca* od početka svog objavljivanja 1996. godine do danas, bilježi porast kvalitete identifikacionih podataka članaka, kvalitete sadržaja i uticaja unutar vlastite naučne zajednice i šire, a nadamo se da će u budućnosti tako i nastaviti. Analizom smo opravdali važnost postojanja jednog ovakvog stručnog časopisa kao što je *Bosniaca*.

Sugestija je svakako nastavak rada na jačanju međunarodnih suradnji, promociji časopisa, ali i ohrabrirvanju mladih naraštaja iz iste struke da u skladu sa svojim mogućnostima participiraju u zajedničkoj ideji jačanja bibliotečke profesije kroz časopis *Bosniaca*.

Dobiveni rezultati mogli bi biti iskorišteni za potrebe uredništvima časopisa kao poticaj pri daljnjem planiranju i razvoju uređivačke koncepcije u smislu poboljšanja njihove vidljivosti i prepoznatljivosti u međunarodnom znanstvenom okruženju

7. LITERATURA

1. Adilović, Emina. Kriterij za procjenu kvalitete časopisa i uključivanje u SCOPUS: komparacija bibliometrijskih pokazatelja tri bh. časopisa. *Bosniaca*. 27 (27), 2022, str. 169-191.

Dostupno na: <https://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca/article/view/512/528>

(Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

2. Bakaršić, Kemal. Bibliografija arheologije Bosne i Hercegovine Knj. 1. Komunikacijska struktura arheološkog znanja. Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 1999. Str. 34-35.

3. Barbarić, Ana; Hebrang Grgić, Ivana; Horvat, Aleksandra. Metodološki i sadržajni aspekti znanstveno istraživačkih radova objavljenih u Vjesniku bibliotekara Hrvatske od 1998. do 2006. godine. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 1 - 14, 50, 2007

4. *Bosniaca*. Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2023, Dostupno na: <http://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca>. (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

5. *Bosniaca*, br 8 (8), Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2003.

6. *Bosniaca* 2 (2). Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 1997.

7. *Bosniaca* 27 (27). Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2022.

8. Cobiss, 2023. Dostupno na: <https://bh.cobiss.net/> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

9. Dizdar, Senada. Od podatka do metapodatka. Sarajevo : Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2011.

10. Dizdar, Senada i Isanović Hadžiomerović, Amina. Časopis Obrazovanje odraslih: bibliografska opremljenost i sadržajna analiza objavljenih članaka (2001-2017). *Obrazovanje odraslih : časopis za obrazovanje odraslih i kulturu*. [online], 18 (1), 2018. str. 73-100. Dostupno na: https://www.dvv-international.ba/fileadmin/files/bosnia-and-herzegovina/Documents/Casopis_I_2018.pdf (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

11. Dizdar, Senada. Bibliografija Sarajevskog cvjetnika: prilog povijesti knjige. Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2017. Dostupno na:

https://ebooks.ff.unsa.ba/index.php/ebooks_ffunsa/catalog/view/32/31/127

(Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

12. Dizdar, Senada., Žero, Adisa., Mastilović, Anja. Upute za kategorizaciju časopisa koji se kandidiraju za Listu naučnih časopisa od društvenog značaja. [online]. Sarajevo: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, NUBBiH. Dostupno na: https://www.unsa.ba/sites/default/files/inlinefiles/Upute_za_kategorizaciju_casopisa.pdf (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

13. Golub, Antonija. Analiza ključnih riječi u znanstvenim i stručnim radovima portala Hrčak. Završni rad. Zadar: Sveučilište u Zadru-Odjel za informacijske znanosti. [online], 2019. Dostupno na: <https://dabar.srce.hr/islandora/object/unizd%3A3364>

(Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

Grabarić Andonovski Iva; Stojanovski Jadranka. Uređivačke prakse časopisa i trendovi razvoja. 2021. [video]. Zadar: Odjel za informacijske znanosti, UNIZD.

14. Grebović-Lendo Nadina. Žene, liderstvo i biblioteke. *Bosniaca* 6(16), 44–47., 2011.

15. Hebrang Grgić, Iva. Bibliografska opremljenost i dostupnost članaka u Hrvatskim znanstvenim časopisima. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. [online], 50, 1-2, 2007. str. 79-88. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/16942> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

16. Hebrang Grgić, Iva. Kontrola kvalitete znanstvenih članaka objavljenih u elektroničkoj sredini. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. [online], 47, 1-2, 2004. str. 78-86. Dostupno na: [https://www.hkdrustvo.hr/datoteke/88/vbh/God.47\(2004\),br.1-2](https://www.hkdrustvo.hr/datoteke/88/vbh/God.47(2004),br.1-2)

(Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

17. Jokić Maja, Bibliometrijski aspekti vrednovanja znanstvenog rada. Zagreb: Sveučilišna knjižara, 2005.

18. Järvelin, Kalervo; Pertti Vakkari. Nav. dj. Dostupno i u: Järvelin, Kalervo; Pertti Vakkari. Appendix 2: Methods, research strategy. 1993. // *International library and information science research : a comparison of national trends / by Maxine K. Rochester and Pertti Vakkari [on behalf of IFLA's] Section on Library Theory and Research*. Str. 29-30. Dostupno na: <http://www.ifla.org/VII/s24/pub/iflapr-82-e.pdf>

(Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

19. Kurelić, Anamarija. *Časopisi i arhivi, osvrt na nakladništvo državnog arhiva u Pazinu*. Diplomski rad. Zagreb: Filozofski fakultet. [online], 2020. Dostupno na:

<https://repozitorij.unizg.hr/islandora/object/ffzg%3A2478/datastream/PDF/view>

(Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

20. Kujundžić, Enes. Deset godina od razaranja Vijećnice-Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine (1992.-2002.) *Bosniaca*. 6 (6-7), 2002. str. 5.

Dostupno na: <http://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca/article/view/352>

(Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

21. Krlić, Hatidža. Časopis kao sredstvo komunikacija i informacija. *Bosniaca*. 4(4-5), 2000. str. 13–15. Dostupno na:

<http://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca/article/view/335> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

22. Maričić, Siniša. Časopisi znanstvene periferije – prema zajedničkoj metodi vrednovanja njihove znanstvene komunikabilnosti. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. [online], 50, 1-2, 2007. str. 62-78. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/26131>

(Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

23. Macan, Bojan. Model sustava informacija o znanstvenoj djelatnosti za hrvatsku akademsku zajednicu. Doktorski rad. Zagreb: Filozofski fakultet, 2015.

24. Mitrović Goranka; Romić Kristina, Bibliometrijska analiza časopisa Sigurnost od 2005. do 2015. godine, SIGURNOST 60 (1) 25 - 35, 201, str.2. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/291977> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

25. Ovčina, Ismet; Polimac, Sonja; Rešidbegović, Amra. Zašto BiH treba NUBBiH=Why does Bosnia and Herzegovina need NUBBiH. Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2008.

26. Ovčina Imet Riječ urednika. *Bosniaca*, 27(27), 2022 str. 7–8. Dostupno na: <http://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca/article/view/502> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

27. Pehar, Franjo. Bibliometrijska analiza *Vijesnika bibliotekara Hrvatske*: publikacijska aktivnost, autorstvo i suradnja od 1950. do 2020. Zadar: Sveučilište u Zadru, Odjel za informacijske znanosti. [online], 2020. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/403273> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

28. Sirotić, Grozdana. Razvoj bioloških znanosti u Hrvatskoj praćen kroz časopis *Periodicum Biologorum*: doktorski rad. Zagreb, 2012. Str. 35.

29. Šercar, Tvrtko. Komunikacijska filozofija znanstvenih časopisa. Zagreb: Globus, 1988.

- 30.** Šimić, Anđelka. Međunarodni urednički odbor i vidljivost u međunarodnim bazama podataka. *Oslobođenje*. [online], 2019. Dostupno na: <https://www.oslobodjenje.ba/magazin/kultura/međunarodni-urednicki-odbor-i-vidljivost-u-međunarodnim-bazama-podataka-441300> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)
- 31.** Žero Adisa. Promocija časopisa *Bosniaca* i Poljičkih isprava na 33. međunarodnom sajmu knjiga u Sarajevu, 2022. Dostupno na facebook stranici Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0AiXWaYikA5M7ZbgakoiHyytC7So9B5iAiWkTZHyYoBYo9dQp3usYKxiNon4RJybMl&id=597384110412387&mbextid=Nif5oz (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)
- 32.** *Kriteriji za indeksiranje časopisa: WoS, Scopus i DOAJ: SCOPUS*. [online]. Bosna i Hercegovina: Library Network Support Services Western Balkans Platform, 2020. Dostupno na: <https://lnss-bosnia-herzegovina.libguides.com/c.php?g=676970&p=4824155> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)
- 33.** Predgovor. *Bosniaca*, 1(1), 1996. Dostupno na: <https://bosniaca.nub.ba/index.php/bosniaca/article/view/289/288> (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)
- 34.** Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine-facebook stranica, 2022. Dostupno na: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0EsLVQNUCa4jd3Gm6p7UyNWaBGayibns7LeE2Qc31yQxjjdoMjQPDVcvUAYh1DRUl&id=597384110412387&mbextid=Nif5oz (Pristupljeno: 19. augusta 2023.)

7.1 Popis tabela, grafikona i slika

Tabela 1: Broj priloga u Bosniaci po godinama i brojevima

Tabela 2: Tematske cjeline u Bosniaci

Tabela 3: Glavi urednici Bosniace

Tabela 4: Dostupnost Bosniace u bazama

Tabela 5: Najproduktivniji autorici/ice u Bosniaci

Tabela 6: Afilijacija autora u Bosniaci po državama iz kojih dolaze

Tabela 7: Naproduktivnije ustanove u Bosniaci

Tabela 8: Ključne riječi s najvećom frekvencijom u Bosniaci

Tabela 9: Analiza sažetaka i ključnih riječi u Bosniaci

Tabela 10: Tema broja u Bosniaci

Tabela 11: Teme u Bosniaci

Tabela 12: Kategorije radova u Bosniaci

Grafikon 1: Koautorstvo u Bosniaci

Grafikon 2: Linija rasta višeautorskih radova tokom godina izlaženja Bosniace

Grafikon 3: Najproduktivnije države u Bosniaci

Grafikon 4: Najproduktivniji gradovi u Bosniaci

Grafikon 5: Najproduktivnije ustanove u Bosniaci

Grafikon 6: Zastupljenost ženskih naspram muških autora u Bosniaci

Grafikon 7: Procenat objavljenih radova u Bosniaci prema spolu autora

Grafikon 8: Ključne riječi s najvećom frekvencijom u Bosniaci

Grafikon 9: Članci objavljeni u Bosniaci prema tematskih cjelinama

Grafikon 10: Procenat zastupljenosti tematskih cjelina u Bosniaci

Slika 1: Prvi i posljednji, najnovniji broj Bosniace

8. Razgovor sa urednicom časopisa Adisom Žero

Na tragu onoga što je prethodno rečeno, obratili smo se dugogodišnjoj urednici časopisa *Bosniaca* mr. Adisi Žero (bibliotečka savjetnica, uposlenica NUBBiH) da nam da uvid u uredničke napore koji su rezultirali uspjehom ovog časopisa. Mr. Adisa Žero je inače šefica Sektora zakonskog depozita, katalogizacije, periodike i službenih publikacija, šefica ISSN centra BiH, te urednica izdanja Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine.

Ona nam je predstavila svoja dragocjena lična predviđanja i stavove u pogledu budućeg napretka *Bosniace*. Razgovor je vođen putem maila, a odgovori su zabilježeni 3. avgusta 2023. godine.

1. Poštovana, u čemu se prema Vama ogleda značaj časopisa *Bosniaca*?

*-Časopis *Bosniaca* je trenutno jedini časopis u našoj državi koji na znanstvenim i stručnim temeljima i pretpostavkama, prateći savremene intelektualne i znanstvene tokove i standarde, kontinuirano promovira informaciono-bibliotečku djelatnost, čime direktno oblikuje i unapređuje bibliotečko znanje i svijet unutar naše bibliotečke zajednice.*

2. Da li je društveni i stručni značaj časopisa *Bosniaca* adekvatno prepoznat od strane lokalne zajednice u naučnim i izdavačkim krugovima, te ukoliko ih ima, koje su to nagrade koje ste primili u ime kolektiva za doprinos razvoju ovog časopisa?

*-Moram reći da sam oduševljena, posebno u posljednje četiri godine, kako mnogi nivoi vlasti i izdavački krugovi prate razvoj *Bosniace* i daju veliku podršku. Posebno je ta podrška prepoznata od strane akademske zajednice od ulaska časopisa u indexnu bazu *Web of Science - Emerging Sources Citation Index*. Više je nagrada bilo, ali posebno ističem nagradu na sajmu knjiga i učila 2022. godine, kada je *Bosniaca* proglašena za najbolji časopis u oblasti književnosti, filozofije, sociologije i drugih humanističkih i društvenih nagrada. Posebno mi je velika čast kada učestvujem na međunarodnim konferencijama i kolege iz drugih država hvale naš časopis jer je zauzeo visoko mjesto na ljestvici.*

3. Da li smatrate da je Bosniaci potrebna veća usmena promocija u akademskoj i stručnoj zajednici unutar države, odnosno koliko je ona prepoznatljiv brend s obzirom da je indeksirana u više meritornih baza podataka i time vidljiva čak i u međunarodnim okvirima?

-Naravno da je potrebna veća promocija Bosniace, ali moram istaći da je sada Bosniaca poznatljivija u međunarodnim krugovima nego unutar naše države.

4. Da li ste zadovoljni odzivom domaćih i stranih autora/ica na javni poziv dostavljanja svojih radova redakciji Časopisa?

-Moram reci da nisam zadovoljna, iako vrlo često animiram domaće autore da pišu o svojim iskustvima u radu u bibliotekama i njima zanimljivim temama. Naša bibliotečka zajednica je poprilično uspavana kada je u pitanju pisanje radova a i oni radovi koji pristižu nisu na nivu ovakog časopisa. Moramo se uozbiljiti i shvatiti da bez objavljivanja radova prema standardima nema napredovanja u struci. Svakako tu izuzimam našu Katedru za informacijske nauke , Fiozofskog fakulteta u Sarajevu i pohvaliti uvažene profesorice koje uspjevaju uz svoje obaveze svake godine ponude neki ozbiljan rad za Bosniacu. A što se tiče radova iz međunarodnih krugova, tu smo svake godine zasuti radovima i u prosjeku oko 40% radova odbijemo jer radimo na tome da sto stručnije i raznovrsnije radove ponudimo našim čitateljima.

5. Kada pogledate časopise iz oblasti bibliotekarstva iz regiona tipa hrvatski "Vijesnik bibliotekara Hrvatske" i srpski "Bibliotekar" šta to Bosniacu čini posebnom?

-Za razliku od navedenih časopisa koji su se usko specijalizirali na bibliotekarstvo, uredništvo časopisa Bosniaca se odlučilo dati priliku za objavljivanje radova iz baštinskih humanističkih nauka. Tako da smo objavljivanjem radova iz arhivistike, odnosno muzeologije povezali ove naše zajedničke ideje i time podigli nivo ljetvice na kojem se nalazi Bosniaca. To je prepoznato od strane uredništva mnogih baza, što nije slučaj sa navedenim časopisima iz regiona. Mnogo je truda trebalo da nas jedna velika indexirana baza kao što je WOS primi u svoju porodicu. Kada pogledate

članove našeg međunarodnog uredništva, vidjet ćete da su sve to renomirana imena u svijetu bibliotekarstva. Kombinirajući biblioteka i baštinska pitanja, te njegujući i afirmirajući interdisciplinarni pristup, Bosniaca predstavlja jedinstvenu pojavu unutar bosanskohercegovačke i regionalne znanstvene zajednice.

6. Vi se kao urednica ovog časopisa pojavljujete u posljednjih sedam godina. Možete li nam reći zbog čega ste lično najponosniji što se tiče Vaših uredničkih odluka?

-Moj prvi cilj je bio napraviti od Bosniace ozbiljan časopis kako bi nakon toga mogao uopće aplicirati za indeksirane baze podataka. Želja mi je bila indeksiranje časopisa u baze WOS-a i Scopusa. U WOS je naš časopis već ušao, a do kraja godine ćemo biti i u Scopusu jer smo ispunili sve kriterije i samim tim ja, kao urednica sam preponosna šta smo napravili sa Bosniacom. Najljepše je slušati pohvale kolega iz regiona i svijeta o tome šta ste napravili.

7. S obzirom na trenutnu namjenu zgrade Gradske vijećnice u Sarajevu, da li će ona i dalje ostati kao zaštitni znak na naslovnoj strani narednih brojeva Bosniace?

-Da, svakako, simbol Vijećnice /Biblioteke će ostati kao znak na časopisu. Prvobitna i inicijalna ideja pokretanja časopisa Bosniaca nastala je kao reakcija na spaljivanje Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH /Vijećnice 25./26 august 1992.godine.

8. Prema dobivenim rezultatima istraživanja, časopis ide uzlaznom putanjom. Kakvu budućnost Bosniace prognozirate s obzirom na finansijske i političko-pravne poteškoće s kojim se NUBBiH suočava?

-Bosnica je krenula uzlaznom putanjom kao bibliotečki časopis, platformom OJS odvojena je kao zasebna cjelina. Finansiranje časopisa Bosniaca je odvojeno putem grantova i za sada svake godine dobijemo finansijsku podršku za izdavanje časopisa. Urednička politika Časopisa programski je orjentirana prema izrazito interesantnoj i istraživački podsticajnoj sprezi između bibliotečko- informacijske i baštinske discipline kao takva je samo napredovati u budućnosti.

9. Bosniaca je najznačajnija platforma dijeljenja teoretskog i praktičnog znanja budućih nasljednika struke-studenata na odsjeku za Informacijske nauke Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Vjerujete li da su oni u mogućnosti odgovoriti kako globalnim izazovima promjene bibliotečke paradigme, tako i onim lokalnim unutar zajednica u kojima budu djelovali?

-Duboko vjerujem da hoće i vrijeme je da mijenjamo bibliotečku paradigmu, a ta promjena treba da krene sa lokalnog nivoa. Iste promjene je doživjela i Bosniaca, vremenom se etablirala u skladu sa znanstvenim imperativima i standardima, ali i bosanskohercegovačkim kulturno-obrazovnim kontekstom, u informacijsko-bibliotečki časopis. Raduje me činjenica da studenti svakodnevno posjećuju online platformu Bosniace, statistike o pojećenosti časopisa su odlične i to nam je vjetar u leđa da dobro radimo. Lično bih voljela da nam se jave i studenti sa svojim idejama i komentarima, sve u cilju osnaživanja zajedničke ideje, primjenjivosti naše struke unutar javne sfere života.

Univerzitet u Sarajevu
Naziv fakulteta: Filozofski fakultet
Naziv odsjeka: Komparativna književost i informacijske nauke
Predmet: završni rad

Izjava o autentičnosti radova

Seminarski rad, završni (diplomski odnosno magistarski) rad za I i II ciklus studija i integrirani studijski program I i II ciklusa studija, magistarski znanstveni rad i doktorska disertacija

Ime i prezime: Lamija Selhanović
Naslov rada: Časopis Bosniaca: bibliografska opremljenost i sadržajna analiza članaka
Vrsta rada: Završni magistarski rad
Broj stranica: 64

Potvrđujem:

- da sam pročitao/la dokumente koji se odnose na plagijarizam, kako je definirano Statutom

Univerziteta u Sarajevu, Etičkim kodeksom Univerziteta u Sarajevu i pravilima studiranja

koja se odnose na I i II ciklus studija, integrirani studijski program I i II ciklusa i III ciklus

studija na Univerzitetu u Sarajevu, kao i uputama o plagijarizmu navedenim na web stranici

Univerziteta u Sarajevu;

- da sam svjestan/na univerzitetskih disciplinskih pravila koja se tiču plagijarizma;
- da je rad koji predajem potpuno moj, samostalni rad, osim u dijelovima gdje je to naznačeno;

- da rad nije predat, u cjelini ili djelimično, za stjecanje zvanja na Univerzitetu u Sarajevu ili

nekoj drugoj visokoškolskoj ustanovi;

- da sam jasno naznačio/la prisustvo citiranog ili parafraziranog materijala i da sam se referirao/la na sve izvore;

- da sam dosljedno naveo/la korištene i citirane izvore ili bibliografiju po nekom od preporučenih stilova citiranja, sa navođenjem potpune reference koja obuhvata potpuni

bibliografski opis korištenog i citiranog izvora;

- da sam odgovarajuće naznačio/la svaku pomoć koju sam dobio/la pored pomoći mentora/ice

i akademskih tutora/ica.

Mjesto, datum _____

Potpis _____

Izjava o korištenju autorskog djela

Ja, dolje potpisana **Lamija Selhanović**, dajem odobrenje Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, kao i Univerzitetu u Sarajevu, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj **završni magistarski rad** pod naslovom „**Časopis Bosniaca: bibliografska opremljenost i sadržajna analiza članaka**“ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo; kao cjeloviti tekst trajno objavi u analognom obliku i u digitalnom obliku ili u javnoj internetskoj bazi, odnosno stavi na raspolaganje javnosti, sve u skladu sa Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenog, slobodnog pristupa znanstvenim informacijama.

U Sarajevu, 20. 08. 2023.

Potpis autorice: